

Upravništvo: Ljubljana, Pucinijska ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Inzeratni oddelki: Ljubljana, Pucinijska ulica 5 — Telefon št. 31-25, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Računi: za Ljubljansko pokrajino pri pokrajinskem zavodu št. 17.749, za ostale kraje Italije Servizio Conti Contr. Post. No 11-3118
IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglaševanje v Kr. Italiji in inozemstvu ima
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

JUTRO

Izjava vsak dan razen ponedeljka
Naročnina znaša mesečno Lit 18.—,
za inozemstvo vključno s Ponedeljskim jutrom Lit 36.50.

Uredništvo:
Ljubljana, Pucinijska ulica št. 5. — Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo.
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di propaganda italiana ad estero:
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO.

Tenace resistenza delle truppe dell'Asse ad azioni nemiche

14 piroscafi avversari affondati o danneggiati — Una nave da guerra di maggiore stazza colpita con due siluri

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 22 luglio 1943-XXI il seguente bollettino di guerra n. 1158:

In Sicilia il nemico ha sviluppato nei settori centrale e orientale del fronte azioni di fanterie e di carri armati alle quali le forze dell'Asse hanno opposto tenace resistenza infliggendo alle unità attaccanti sensibili perdite in uomini e mezzi.

Lungo le coste sud orientali della Sicilia nostri aerosiluranti colpivano sette grossi piroscafi uno dei quali esplodeva, una nave cisterna veniva affondata e sei mercantili danneggiati da bombardieri dell'Asse nella rada di Augusta.

Nella notte sul 16 al largo di Siracusa un nostro sommergibile ha attaccato una formazione navale in navigazione composta da due grandi unità e numerosi cacciatorpediniere colpendo con due siluri una delle unità maggiori.

Grosseto, Napoli, Salerno e Cagliari sono state bombardate dall'aviazione anglo-americana. Danni di scarsa entità.

Nel pressi di Salerno gli apparecchi nemici mitragliavano un treno che trasportava prigionieri di guerra.

Žilav odpor osnih čet proti sovražnim akcijam

14 sovražnikovih parnikov potopljenih ali poškodovanih
Večja vojna ladja zadeta z dvema torpedoma

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 22. julija naslednje št. 1153 vojno poročilo:

Na Stediji je sovražnik v srednjem in vzhodnem odseku fronte razvil akcije pehote in oklopnih voz, katerim so se osne sile žilavo upirale ter prizadele napadajočim enotam občutne izgube ljudi in vojnih sredstev.

Ob južnovzhodnih obalah Stedije so naša torpedna letala zadela 7 velikih parnikov, katerih eden je eksplodiral, ena cisterna ladja je bila potopljena, 6 trgovskih parnikov pa poškodovanih. To so izvršili osni bombniki v zalivu mesta Augusta.

Ponoči na 16. t. m. je naša podmornica napadla na širokem morju pri Siracuzi plovec pomorski oddelki, sestavljen iz dveh velikih enot in mnogo torpedov. Zadela je z dvema torpedoma eno izmed večjih enot. Grosseto, Neapelj, Salerno in Cagliari je bombardiralo angleško-ameriško letalstvo. Škoda je majhna.

Bliži Salerno so sovražna letala obstreljevala vlak, ki je vozil vojne ujetnike. Obračunske baterije so zbile eno letalo pri Milisu in neko drugo pri Urasu (Sardinija).

Izjalovljeni sovjetski sunki

Brezuspešna prizadevanja za prodor nemških postojank
Zopet 163 sovjetskih tankov uničenih

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 22. jul. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Sovjetske čete so nadaljevale večeraj na vsej fronti od Azovskega morja do bojišča pri Orlu svoja brezuspešna prizadevanja, da bi prodrla nemške postojanke. Njihovi deloma z novimi silami podvezti napadi, katerih težišča so bila pri Kulibiševu, Izjumu, severno od Belgoroda in ob loku pri Orlu, so bili v odločnem obrambnem ognju in v toči bomb razbiti pred lastnimi črtami ali pa zaustavljeni v glavni bojni črti v borbi moža proti možu. Krajevni vdori so bili povsod takoj odstranjeni s protinapadi.

Nemška pehota se je v zadnjih budih bojih izredno odlikovala na vseh postojankah. Predvsem zasluži omembo sudetsko-nemška 46. nemška pehotna divizija.

Večeraj je bilo sestreljenih 163 sovjetskih oklopnih vozil.

Nemške pomorske enote so v noči na 21. julija obstreljevala važna sovjetska oskrbovalna pristanišča ob vzhodni obali Azovskega morja in postojanke na fronti ob Miusu. Pri tem je bila ena sovražna ladja potopljena, druga pa zažgana.

V odah Ribiškega polotoka so nemška brza bojna letala uničila sovjetski brž čoln. Na Siciliji je prišlo samo v vzhodnem delu do bojne delovanja. Napad neke britanske bojne skupine je bil razbit. Sovražnik je izgubil številne ujetnike in je imel velike krvave izgube. Uničenih je bilo 13 težkih oklopnih voz in zaplenjenih nekaj topov. Pri napadu na ladijske celine v pristanišču Augusta v noči na 21. julija so potopila nemška letala eno cisternsko ladjo z 10.000 hr. reg. tonami, poškodovala pa z bombnimi zadetki 5 nadaljnjih ladij in en čoln za izkrcavanje oklopnih voz.

Nemška podmornica je v drznem podjetju prodrla v pristanišče Siracuze in potopila ladjo za prevažanje čet z 12.000 hr. reg. tonami.

Izčrpavanje sovjetskih sil

Berlin, 22. jul. s. Nemški tisk živahno razpravlja o položaju na vzhodni fronti ter soglasno naglašja, da dobivajo vse operacije vedno bolj značaj velike bitke, v kateri se trošijo sovjetske sile. Po prvih silovitih udarcih, ki jih je dobil ruski vojni stroj pri nemški ofenzivi v odseku Belgoroda, namreč po ofenzivi, ki je prehitela velik sovjetski napad, zatrjujejo v Berlinu, da so nemške čete vedno uporab-

tava prigionieri di guerra.

Le batterie della difesa facevano precipitare un aereo a Mills ed un altro a Uras (Sardagna). La caccia notturna italiana ha abbattuto tre apparecchi.

Nelle prime ore di stamane un velivolo germanico distruggeva un bombardiere britannico che aveva tentato un'azione di mitragliamento su di un aeroporto della Capitale.

In base ad ulteriori accertamenti le perdite sofferte dalla popolazione di Roma a seguito dell'incursione del giorno 19 ammontano a 717 morti e 1599 feriti. Nelle incursioni citate dal bollettino n. 1152 e 1153 si deplorano le seguenti vittime finora accertate: Crotone 1 morto e 2 feriti, Grosseto 1 morto e 5 feriti, Salerno 16 morti e 52 feriti (in maggioranza prigionieri di guerra).

Il sommergibile che nella notte sul 16 ha agito contro una formazione navale avversaria al largo di Siracusa è al comando del Tenente di Vascello Aldo Turcio da Venezia.

Italijanski nočni lovci so sestrelili 3 letala.

Davi v prvih jutranjih urah je nemško letalo pokončalo en britanski bombnik, ki je skušal s strojnico obstreljevati neko letališče v prestolnici.

Po nadaljnjih ugotovitvah znašajo žrtve napada z dne 19. t. m. v Rimu 717 mrtvih in 1599 ranjenih. Po letalskih napadih, omenjenih v vojnih poročilih št. 1152 in 1153, so bili doslej ugotovljene naslednje žrtve: v Crotone 1 mrtve, 2 ranjena, v Grossetu 1 mrtve, 5 ranjenih, v Salerno 16 mrtvih, 52 ranjenih (po večini vojni ujetniki).

Podmornica, ki je v noči na 16. t. m. delovala proti sovražnemu pomorskemu oddelku na širokem morju pri Siracuzi, je pod poveljstvom poročnika bojne bodeboda Turcio iz Benetk.

Hud napad na Malto

Lizbona, 21. jul. s. Malta je bila večeraj najbolj silovito letalsko napadena v zadnjih 7 mesecih. Napad je bil dokaj osredotočen. Protiletalska obramba otoka je zoperstavila močan zaporni ognj.

ljale to taktiko, da so izzivale nasprotnika, dokler se ni pognal v napad. Na tak način so mu vedno prizadevale porazne izgube. Uspeh te taktike, pravi »Völkischer Beobachter«, dokazuje zelo jasno tudi množina oklopnih voz, letal in težkega orožja, ki so ga Nemci uničili ali pa ga je sovražnik ostavil na bojišču. Ost pritiska sovjetskih vojaških množic, pravi »Börzenzeitung«, je bila odločilna za bliskovito nemško akcijo pri Belgorodu. Čeprav je bil sovražnik na ta način močno prizadet, je vendar sovjetsko poveljstvo metalo v borbo za vsako ceno še nadaljnje čete, toda sedaj so njegove sile opešale ter ne zadostujejo več za dosego odločilnega uspeha, o katerem je sovražnik mislil, da ga ima že v roki. Napad na široki fronti, ki so ga izvršile sovjetske množice, je po začetnih in kratkotrajnih uspehih takoj ponehal in sedaj mu grozi, da se bo dokončno zlomil ob trdnem nemškem obrambnem jezui.

Neki dopis z bojišča, ki ga je danes prejela uradna nemška agencija, pravi med drugim, da namerava sovražnik delovati tudi v odsekih pri Izjumu in Orlu, da je še nadalje ojačil svoje čete in da je sistematsko utrdil svoje južne postojanke ter razširil svoj ofenzivni razvoj na vse vzhodno področje Donca. To ozemlje je zelo gosto obrastlo z gozdovi, kar je znatno olajševalo sovražniku vse priprave. Proti polnoči od 16. na 17. t. m., pravi dopisnik, je začel sovražnik svojo akcijo s silovitimi letalskimi napadi, ki so jih podvezemale stotne bombnikov vzdolž vse fronte črte. Sovražno topništvo vseh kalibrov je z bobnačnim ognjem, ki je trajal vso borbo, bilo po nemških postojankah. Nato je sovražnik prešel v napad s pehoto, ki je hotela prodreti nemške črte in je kljub znatnim izgubam napadala v postopnih valovih, toda sovražnikov podvig ni presenetil nemškega poveljstva, ki je po podatkih letalske izvidniške službe bilo natančno poučeno o položaju ter je brž odredilo primerne protikupe. Tako je sovražnik izgubil prednost presenečenja, zaključuje nemški novinar, ter je zadel ob odpor, ki ga nikakor ni pričakoval. Zato je bil že po prvih sridih, toda brezuspešnih poizkusih proboja prisiljen opustiti svoj prvotni načrt in se je umaknil na izhodiščne postojanke, da bi svoje zdesetkovane čete na novo preuredil.

Duce in Hitler sta proučila celoten vojaški položaj Osi

Sprejeti so bili vsi potrebni sklepi za še večje ojačenje evropske obrambne fronte

Rim, 21. jul. s. Kratko poročilo o sestanku med Ducejem in Führerjem javlja, da so bila obravnavana samo vprašanja vojaškega značaja, onemogočuje sleherni propagandni manever sovražnika ter je jasen odgovor na anglosaški poizkus spekulacij v čisto politične namene o vojaških operacijah, ki so v teku. Odločno zadržanje italijanskega in nemškega naroda sprito terorističnih napadov sovražnika, kaže v ostalem brezuspešnost takega poizkusa. Italijansko ljudstvo in zlasti prebivalstvo Rima je nedavno pokazalo v obilni meri, kakor nemško, svojo voljo do odpora in borbe.

Ob sestanku med Ducejem in Führerjem je bil vojaški položaj na operacijskih prizoriščih Sredozemlja in Rusije, kjer se sovršne množice zaganjajo proti obrambni fronti Evrope, gotovo proučen v vseh podrobnostih in razvojih in ob poglavarja sta v njunem svojstvu vrhovnih poveljnikov oboroženih sil Osi gotovo sklepala o protimerah, ki jih zahtevajo sedanje borbe na obeh frontah, kateri smatrajo sile Osi kot tesno med seboj odvisni in življenjski za usodo vseh evropskih narodov. Ukrepi so bile sklenjene po stvarnem in objektivnem proučenju položaja.

Papeževo pismo rimskemu vikarju

Sv. Oče se zgraža nad barbarskim bombardiranjem večnega mesta

Vatikan, 21. jul. s. Papež je poslal Nj. Eminenci kardinalu Francescu Marchettiju-Selvagiani, škofu v Frascati, svojemu generalnemu vikarju v Rimu, naslednje pismo:

Gospod kardinal, Vam, ki tako od blizu in sodelujoč z našo vlado delite naša pastirska prizadevanja za škofijo Rima, središča in poglavarja katoliškega glavnega mesta ter misli in vere krščanske, hočemo poslati našo besedo v urj posebne bridkosti, s katero je odeta naša duša Vi dobro veste, da nas je žalosten prizor pokolov in ruševin, ki se zgostajo kot žalostno prvenstvo sedanje vojne nad neoboroženim in nedolžnim prebivalstvom, že od prčeta vojne sililo, da smo poizkušali vse poti, da ne bi strasti tudi v spopadu orožja popolnoma pregazile in zadušile čustva in vodila človečnosti. Zato smo v naših poslanicah vsem vernikom opominjali vojujoče, se na katerikoli strani se borijo, da naj spoštujejo miroljubne državljane in spomenike vere ter omike. Pomislite, smo jim hoteli reči, kako ostro bodo obdile bodoče generacije tiste, ki so porušili, kar bi se moralo skrbno hraniti kot bogastvo in ponos vsega človeštva in napredka narodov. Pomislite, da sovražstvo ni bilo nikoli oče miru in ogorčenje, povzročeno z velikimi in nepotrebnimi uničenji, kasneje prinese manj gotov in veder dan miroljubnega srečanja, ki ne more obstojati v ponižanju premaganih, temveč sloni in se utrjuje samo v bratski spravi slogi duhov in v blaženju strati in mržnje. Kot škof tega svetega mesta smo se z vnetim zanimanjem in Vi gospod kardinal, ste sledili vsem našim korakom, lotili, da b. bile našemu ljubljenu Rimu prizanešene grozote in škode bombardiranja.

Neglede na ogromno zgodovinsko važnost starodavnega Rima, je za nas Rim sveto mesto katoličanstva, ki se je dvignil v novo, svetlejšo slavo, v imenu Krista, ki je bogat na čudovitih spomenikih vere in umetnosti, čuvar najbolj dragocenih dokumentov in relikvij, v čigar podzemlju so bili trenutki najpomembnejšega preganjanja, prva pribežališča krščanskega ljudstva in mučenikov, ki so posevili amfiteatre in cirkuse, v čigar grobove še vstopamo, da molimo, kakor v zibelko krščanstva; Rim na čigar ozemlju so posejani resori rimske kurije, številni papeški zavodi in ustanove, mednarodne ustanove in nam pripadajoči kolegiji, toliko in toliko svetišč, razen naših krasnih patriarhalnih bazilik in toliko knjižnic ter del najslavnejših genijev lepe umetnosti. Rim, kjer se toliki zbirajo iz vsega sveta, da se nauče ne samo vere, temveč tudi antične modrosti in gledajo nanj kakor na svetilnik omike, sloneče na krščanskih krepostih. Nadalje je skoraj sredi Rima in zaradi tega izpostavljen nevarnostim letalskega napada naš Vatikan, neodvisna in nevtralna država, v kateri so zbrani neprecenljivi zakladi vere in umetnosti, sveta dediščina ne samo apostolskega sedeža, temveč vsega katoliškega sveta.

Vse to smo jasno in ponovno predložili priporočajoč dolžnost ohraniti Rim v imenu človeškega dostojanstva in krščanske omike. Upravičeno se nam je zdelo upati, da nam bo tehtnost tako očitnih razlogov, skupno priznanje naše vzvišene nepristranosti ter obširne in stalne dobrodelne delavnosti, ki smo jo opravljali v prid vseh brez razlike narodnosti in veroizpovedi, prinesla med tolikimi bridkostmi tolažilo, da bomo naleteli na obeh vojujočih se straneh na razumevanje za naše zanimanje in v prid Rima. Toda tudi to naše tako utemeljeno upanje je bilo razočarano in zdaj se je to kljub rotnemu zgodilo. Cesar smo se bali, kar smo predvidevali, je prav žalostna stvarnost, kajti ena izmed najslavnejših rimskih bazilik, izven zidov se nahajajoča bazilika sv. Lovrenca, sveta češčenju vseh katolikov zaradi antičnih spominov in zaradi najplemenitejšega groba našega čaščenega prednika pija IX., je zdaj v veliki večini uničena. Ko smo gledali ruševine slavnega svetišča, so nam prišle na misel besede preroka Jeremije: Quo modo obscuratum est aurum, mutatus est color optimus, dispersi sunt lapides sanctuarii.

Žalostno izkustvo dejstev ponovno kaže, da je navzile predvidenjem, ki se hočejo podvzeti, skoraj nemogoče preprečiti na teh svetih tleh Rima ogrožanje čast-

titivnih zgradb. Zato smo prepričani, da je naša dolžnost, da dvignemo znova naš glas v obrambo najvišjih dragocenosti, ki častijo človeško in krščansko veličino, tudi zato, ker je naš svet namen, kakor nas sili naše srce, da varujemo in ščitimo pred mnenjem vseh dobro mislečih in pred sodbo bodočih generacij dediščino, ki nam je bila poverjena, da jo čuvamo in oddamo naprej.

Naša beseda, ki prihaja iz ranjenega srca, noče biti morda vzpodbuda k ogorčenju in sovražstvu, temveč nujen in, tako si želimo, učinkovit poziv na čustva plemenitosti in razumevanja za sveto usodo Rima, nič manj kakor človečnosti in krščanske usmiljenosti. Našim župljanom v Rimu, ki so bili hudo preizkušeni in katerih bedni položaj smo lahko videli z našimi očmi med nedavnimi ruševinami, smo skušali priti takoj na pomoč z vsemi

Svečan pogreb prvih žrtev napada na Rim

Rim, 21. jul. s. Danes popoldne ob 5. uri sta bila z resnobnim vojaškim obredom pokopana general armadnega zbora, vitez velikega križa. Azolino Hazon, generalni poveljnik Kraljevih karabinjerjev, in polkovnik Ulderico Barengo, šel glavnega stana generalnega poveljništva Kraljevih karabinjerjev, ki sta bila oba ranjena, opravljajoč svojo dolžnost, ko sta se podala v ponedeljek med sovražnim letalskim napadom v prizadete kraje. Na obširnem solnem dvoršču vojašnice karabinjerskih gojencev v Via Legnana, v ozadju se dviga kip Umberta I. z napisom »Zvesti v stoletjih, so se naglo zbrahi oficirji vseh rodov orožja. Trupla obeh hrabrih oficirjev v

Ves kulturni svet obsoja napad na Rim

Največji zločin nad evropsko civilizacijo

Rim, 21. jul. s. Generalni predsednik egiptskega narodnega združenja v Evropi, El Tayeb Naser, je po radiu ogorčeno protestiral zaradi barbarskega napada anglosaških letal na Rim, ki je središče katoličanstva in krščanske omike ter vir svetovne civilizacije. Anglosaški napadalci, je dejal med drugim, so ubili žene in nedolžne otroke, so porušili stanovanjske hiše, divjali v svojem živalskem besu proti kulturnim ustanovam in svetiščem ter niso priznali niti svetosti grobov. Obljube Anglosasov so se ponovno izkazale za brezsmiselne, kajti med tem, ko so se nasmajali, da bodo napadeni samo vojaški objekti, niso dejansko delali nobene razlike. Naser je poudaril, da to ne more začuditi poštenih in zlasti ne arabskega sveta ter Egipčanov, ki posebej, ki so v 60 letih dobili od Anglosasov kar 70 svečanih obljub, da bodo postali svobodni. Velika je razlika, je zaključil predsednik egiptskega narodnega združenja, med anglosaškim barbarstvom in idealom enakosti in pravice, za katerega se bore narodi Osi, ki so hoteli in znali priznati Kairu, mestu islamstva, in Atenam, mestu Panteona.

Monskovo, 21. jul. s. Glede na bombardiranje Rima zatrjuje »Münchener Neueste Nachrichten«, da je sedaj jasno, da politika naših nasprotnikov, vzpodbudena z židovskim sovražstvom, stremi po popolnem uničenju krščanske Evrope. Po stolnici v Kölnu in Aachenu, piše list, se je pripetil podli napad na večno mesto in uničena je bila ena izmed njegovih sedmih čudovitih bazilik. Spomeniki, ki nam jih je preteklost izročila, da jih izročimo s čaščenjem znancom, se uničujejo drug za drugim. Bodoče generacije bodo lahko občudovala samo njihove slike. Vse to je delo tistih pobožnih vojakov Krista, ki v atlantski listini izkoriščajo z barbarsko brezbrzičnostjo eno izmed starih osnovnih svobodnih, svobodo vere. Tekmujejo s svojimi boljševiški zavezniki v uničevanju »Abendzeitung« poudarja, da je pred 19. julijem bilo še mnogo ljudi, ki so mislili, čeprav so poznali barbarstvo in brutalnost sovražnika, da ne bo vrgel bomb na Rim, ki je idealna dediščina vsega civilnega sveta. Zlasti za italijanski narod je Rim vse, kar nosi v srcu kot izročilo, zgodovinsko veličino in ljubezen do svoje domovine. Ta narod, ki sta ga pred dnevi Roosevelt in Churchill pozvala, naj se spre svoji zakoniti vladi in sledi vabeči sireni Angležev in Američanov, danes bolje ve kakor večeraj, da pripada temu sovražniku prezir in da ga je treba pobijati vedno bolj odločno. Ve tisti, da bodo morali Anglosasi nekoga dne trdo

Plemenit čin Kraljice in Cesarice

Rim, 21. jul. s. Nj. Vel. Kraljica in Cesarica je v zvezi z bolnično Italijanskega Rdečega križa in pripeljala v vilo Savoja nekega 3letnega otroka, ki se je izgubil po letalskem napadu. Otrok, ki pravi, da mu je ime Mario, je zdrav. Kdor bi mogel kaj povedati, da bi se ugotovilo čigav je mali Mario, naj se obrne naravnost v Vilo Savoja, tudi po telefonu (št. 80193).

Rim, 21. jul. s. Mali Mario, ki se je izgubil ob sovražnem letalskem napadu in katerega je Nj. Vel. Kraljica in Cesarica vzela s seboj v Vilo Savoja, je bil danes spoznan od svojega očeta.

sredstvi, s katerimi smo lahko razpolagali. Rekli smo jim: Pokažite danes bolj kot kdaj gorečnost in dokaz tiste vere, zaradi katere je apostol človeštva že hvallil vaše prednike. S krščansko udanostjo sprejmite bolečine in pomanjkanje, sreča naj bo za vas vzpodbuda za očiščenje vaših duš in za pokoro vaših grehov, da se boste zopet vrnili in približali še bolj Gospodu!

Vsem našim sinovom, ki gledajo na Rim in na Kristusovega namestnika, je kot škof njim posebno naklonjen oče, kjer koli se nahajajo, in zlasti tistim po vsem svetu, ki jih je izkustvo lastne in drugih bolečine naredilo sočutne do mnogolike človeške bede, pošiljamo z očetovsko prošnjo poziv, naj zaupno molijo k Bogu, da bi kmalu prišla ura njegovega usmiljenja, ko se bo po položitvi orožja in razvedritvi duš zopet blestela na prevrženem svetu luč in veselje resničnega mira.

S tem upanjem in srcu podeljujemo Vam, gospod kardinal, naši ljubi duhovščini in ljudstvu Rima apostolski blagoslov.

Rim, sedež sv. Petra, dne 20. julija leta 1943. — Pij XII.

Brzjavka nemških škofov papežu

Berlin, 21. jul. s. Poglavar nemških katoliških škofov kardinal Adolf Bertram, knezoškof v Vratislavi, je poslal papežu brzjavko, v kateri izraža v imenu nemških katoliških škofov globoko žalost, povzročeno z uničenjem bazilike Sv. Lovrenca, zatrjujoč, da to dejanje povzroča v vsem omikanem svetu največje skrbi za bodočo usodo slavnih umetniških zakladov Rima in zlasti katoliških cerkva.

težkih krstah je simbolično obkrožila zvestoba v življenju in smrti. Krsti sta bili izpostavljeni v oficirskem krožku. Vse je bilo v črni. Pred krsto so bile blazinice s odklopanji obeh hrabrih oficirjev. Okrog nje pa so imeli častno stražo oficirji legije gojencev. Neštevilni venci so se nakopili čili pred vrati vojašnice in na dvoršču, med njimi poseben venci Kralja in Cesarja. Vence so poslali tudi notranji in zunanji ministri, generalno poveljništvo karabinjerjev, generalni poveljniki Milice, 3. divizija karabinjerjev, karabinjerji II. armade, zgodovinski vojaški muzej, legija oficirskih gojencev, Kr. finančna straža in mnogi drugi zastopniki oblasti iz Rima.

plačati vse svoje zločine nad omiko in človeštvom, kajti tako zahtevajo najosnovnejša načela pravice in pravičnosti.

Pariz, 21. jul. s. Pod velikimi naslovi kakor »Ameriško barbarstvo — Nekoristen zločin — Podel napad na omiko — in podobno objavljajo vsi pariški listi na prvih straneh obširna poročila o bombardiranju Rima. Komentarja to vesto piše »Cris du Peuple: Bombardiranje ni bilo samo zločin, temveč tudi strašna zmota. Dnevnik »Aujourd'hui« piše v uvodniku, da Američanom ni bilo treba profanirati Rima v dokaz svetu, da niso omikani. Samo narod, ki nima zgodovinske preteklosti in ne umetnin ter kulture, lahko tako peklensko sovraži velika dela omike. Gotovo je lažje napasti cerkve kakor pa trdnjave, ki jih branijo daljnosežni topovi, toda na ta način v vojni ni mogoče zmagati. Napadalci na Rim, zaključuje članek, ne morejo navesti nobenega opravičila. Njihovo dejanje kaže za vedno njihovo moralno nizkotočnost. Ne bo prineslo in ne prišna nobene koristi ameriškomu glavnemu stanu in ne bo koristilo generalu Eisenhoweru.

Uvodnik v listu »Petit Parisien« primerja Churchillove in Rooseveltove izjave z žalostno stvarnostjo dejstev. Po uničenju cerkev in zgodovinskih spomenikov skoraj v vseh državah Evrope je hotelo ameriško letalstvo izvršiti zadnje dejanje, da vsem dokáže z bombardiranjem Rima svoje popolno pomanjkanje omike ter moralnega in verskega čuta. Odgovornost za ta veliki zločin je iskati na višjih mestih. Edina vera, ki velja za poglavarje demokracije, je vera v dolar in šterling. Navdahnjeni od židovskih tolv, ki jih obkrožajo, so brezbržni sprčo pokola civilnega prebivalstva in uničevanja najsvetjših svetišč človeške omike. Samo hegemonija kapitalizma more biti pripravljena za tak zločin in se drzne napasti večno mesto. List »France Socialiste« žigos nizkotočnost hinavščino Američanov ter izraža upanje, da se bodo tudi v Franciji po tem zadnjem zločinu brezprimerne podlosti odprle oč vsem, da spoznajo, kakšna velika nevarnost bi bila zmaga zaveznikov za človeštvo.

Buenos Aires, 21. jul. s. Bombardiranje Rima je povročilo silno bolesten vtis v javnosti. Listi protestirajo proti napadu na večno mesto. »Orisole« omenja lažne obljube zaveznikov Sveti stolici. Rim je sedež in srce sveta, piše list, kdor ga napade, napade nas kot Južne Američane, kot Argentine in Latince. List »Oabild« piše, da ne more nihče ostati brezčuten

Nadaljevanje na 2. strani

Nadaljevanje s 1. strani

spričo te tragedije. Samo ljudje brez duše lahko brezbržno gledajo na sedež krščanstva, ki je bil bombardiran. V dopisu lista »Nation« iz New Yorka se podčrtava, kakšno bolelost je bombardiranje Rima zbudilo v katoliških množicah Severne Amerike.

Rim se ne ukloni

Budimpešta, 21. jul. s. Anglosasi niso predvideli, piše vojaški kritik »Magyar Orszaga«, da bo italijanski narod zoperstavil tako srdit odpor. Tudi ob tej priložnosti so Angličani in Američani dokazali, da nikakor ne poznajo značaja in duše italijanskega naroda. Američani ne poznajo velikih in plemenitih kreposti italijanskega rodu ter njegove odporne sile, katero podpira močna domovinska ljubezen. Zda pričenjajo Angličani in Američani na sicilskih bojiščih razumovati, da italijanski narod ne kloni. Zato so novi barbari hoteli zadeti Rim v utvrti, da bodo lahko oslabili moralno prebivalstva. Rim ne popusti. Uprta se in bori ter odgovarja na Churchillove in Rooseveltove poslanice z najvišjim prezirom.

Na Siciliji se bje velika bitka, nadaljuje vojaški kritik. Angloameričani se morajo ustavljati, na Angloameričan pa letalstvo Osi zadaja hude udarce angloameriški mornarici. Pomislimo, da je bilo v 8 dneh potopljenih 861.000 ton angloameriškega

brodovja in če se bodo potopitve nadaljevale tako, bo moralo angloameriško poveljstvo narediti račun, ali se izplača še nadaljevati vojno. V vseh primerih, zaključuje vojaški kritik, se na ves glas proglasuje, da se Rim ne ukloni.

Glavni delež Rima

Helsinki, 21. jul. s. Ves tisk se napreje ob bombardiranju Rima, objavljajoč dopise iz italijanskega glavnega mesta, v katerih se opisuje škoda na zgodovinskih bazilikah sv. Lovrenca ter v zavodih in delavskih hišah, katere so Anglosasi bombardirali. List »Helsinki-osaomat« obnavlja sedanji položaj Italije in pripominja predvsem, da je italijanska propaganda stvarna in ni nikoli prikrivala resnice prebivalstvu, katero je torej pripravljeno na vsako preizkušnjo ter je preneslo z vedro in zavestno mirnostjo tudi napad na večno mesto. Italijanski narod razume nujnost, da je treba nadaljevati vojno. Prav dobro ve, da popustitve ne bi pomenila miru, temveč mnogo slabše stanje kot je sedanje, kajti zavezniki bi Italijo porabili za odskočno desko v svojih nadaljnjih vojaških akcijah. Italijanski narod je imel in ima v tej vojni zelo veliko vlogo v borbi z boljševizmom. Njegov delež v tej borbi visoko in pravičeno ocenjuje prav majhen narod, ki se bori za svojo rešitev in za rešitev omike pred rdečim barbarstvom.

Kdo je zasnoval napad na Rim

Bern, 21. jul. Zvedelo se je ime moža, ki je napravil načrt za napad na večno mesto ter tudi vodil podjetje, ki ga tukajšnji krogi označujejo kot najbolj barbarsko, bogoskrunsko akcijo sedanje vojne. Ta mož je Američan James Doolittle, vrhovni poveljnik angloameriških letalskih sil v Sredozemlju, isti general, ki je svoj čas vodil strahovallni napad na Tokio.

Na vprašanje, kaj je zavezniki dovedlo do tega, da so prvi obstrlevali Rim, je glavni stan zaveznikov po poročilu poluradice United Press, odgovoril, da niso mogli še nadalje dopuščati, da bi tako važno življenjsko središče, kakor je Rim, še nadalje obstajalo in vršilo svojo nalogo.

Vtis, ki ga je bombardiranje Rima napravilo po svetu, je ogromen. Povečalo ga je še zadostanje, ki ga očituje Anglosasi po izvršenem napadu. Ti namreč naglašajo, da so poleg napada izbrani letalci, nalašč izurjeni za prenosko bombardiranje, ti so tudi dobri osebnostno poznavalci Rima in vseh njegovih spomenikov.

Med vsemi izjavami zadovoljstva naj navedemo izjavo posebnega dopisnika agencije Reuter, ki se je udeležil prvega bombardiranja Rima: »Prve letelce trdnjave, ki so prelete italijansko prestolnico, so dobro zadele svoje cilje. Jaz sem nad Rimom kot potnik na krovu neke letelce trdnjave. Da leč pod menoj se dviga v zrak veliki steber duma proti nebu, ki je brez oblikov. Ta steber meri v višino do 4000 m. Da dosežemo svoj cilj, smo preleteli mirno italijansko obalo in Lido, kjer je plavalno mnogo ribiških ladij. Vasi, doline, reke in vsa rimska kampanja leži odprta pred našimi očmi. Iz daljave se svetlika jezero Monterosi, kakor ogledalo na soncu. Gledam na uro: 11.30 je. Sledimo prvemu valu letelč trdnjav. Sedaj smo nad 4000 m visoko in ogromna kupola bazilike sv. Petra se že jasno kaže iz daljave. Kak trenutek prej, preden priletimo nad cilj, je že odprtoren tako zvanj mlinski lijak. Naenkrat padajo

bombe iz letal. S tal se dvigajo oblaki dima in nastajajo silni požari. Dim se vleaga na mesto, da ga skoro popolnoma zakrije. Eno izmed naših letal je poškodovano, toda še vedno lahko leti. Nepristani valovi štirimotornikov hrume nad svojimi cilji.

Vest iz Rima o uničenju bazilike sv. Lovrenca, č opustošenju pokopališča Verana, vseučiliškega mesta, stanovanjskih delov itd. je povzročila vihar ogorčenja povsod razen pri anglofilih, ki jih prevečajo občutki nevolje ob ugotovitvi silnega zgražanja, ki ga je izvalilo grozovito dejanje po vsem svetu. (»Ultimate Notizie«).

Bern, 22. jul. s. V dobro poučenih krogih švicarskega glavnega mesta pripisujejo divjaški napad na Rim, ki ga je izvršilo ameriško letalstvo, tudi osebnemu vplivu britanskega zunanjega ministra Edena, ki ni samo hude nasprotnik Italije, marveč je tudi poln velikega sovraštva proti katolicizmu in proti papežu. To duhovno razpoloženje Edena, ki temelji na kvekerskih in divje protikatoliških izročilih njegove družine, je dobro znano vsem Edenovim prijateljem in ministrom sam ga nikoli niti ne prikriva.

Pri napadu je sodelovalo 500 letal

Lizbona, 21. jul. s. Po uradnih vesteh iz sovražnega vira, je izvršilo napad nad Rim nad 500 letal, ki so odvrkla bomb v skupni teži 700 ton.

Japonska solidarnost

Rim, 21. jul. s. Admiral Catano Aba, mornariški in letalski delegat japonske mornarice v mešani vojaški komisiji trojnega pakta v Rimu, in poveljnik Tojo Mitumobe sta poslala guvernerju Rima dar 15.000 lir za prizadele ob sovražnih letalskih napadih. General Majakira Simizu, vojaški in letalski ataše pri japonskem veleposlaništvu je poslal guvernerju Rima 10.000 lir za prizadele.

Novi veliki podvigi japonskega letalstva

Tokio, 21. jul. s. Japonsko mornariško letalstvo je ponoči napadlo Colombo na otoku Ceylonu in poškodovalo sovražne vojaške naprave. Vsa japonska letala so se nepokodovano vrnila na oporišča. To je bil prvi napad v sedanji vojni na otok Ceylon.

Tokio, 21. jul. s. Letala japonske mornarice so bombardirala otok Canton v

Silovita bitka pri Orlu

Berlin, 21. jul. Bitka pri Orlu se je večerj po kratkem odmoru nekoliko ur obnovila s povečano silovitostjo. Sovjetske čete izvajajo odločen pritisk z namenom, da dosežejo železniško progo, ki veže Orel z Brjanskom. Po uradnem poročilu, ki ga je Moskva izdala ponoči, se je baje ruskim četam že posrečilo prodreti v smer te važne železnice, toda v Berlinu odločno odbijajo resničnost te vesti. V vojaških krogih nemške prestolnice priznavajo, da je sovražnik večerj izvršil obupen napor ter si odprl nove vrzeli v nemških črtah, ni pa mogel izkoristiti teh začelih uspehov, ki jih je bil dosegel samo z uporabo ogromnih oklopnih sil.

Zaradi tega so bile njegove izgube zelo težke in presegajo v vseh 15 dneh borbe 5000 tankov. Sovjetsko poveljstvo si razen tega prizadeva obiti tudi nemške postojanke med Orlom in Suhniči in kakor čitamo v nekem poročilu nemškega vojnega dopisnika, »se je na nemške obrambne črte vsul prvi orkan ognja in železa, tako, da so pod udarcem najhujšega topniškega in letalskega bombardiranja, kakršnega sovražnik po Stalingradu ni več izvršil.

Kar se tiče novih vrzeli, ki so si jih Rusi odprli v nemških črtah, pravijo v Berlinu, da so že v teku protinapadi, da se te vrzeli zamaše. Razen tega sovražnik ni mogel vzpostaviti stika z raznimi skupinami, ki so prodrele preko utrjenih nemških črt, tako da položaj ni nevaren.

Tudi na frontah ob Miusu in Doncu je sovražnik nadaljeval svoje poskuse za prehod preko reke z izredno silovitostjo in odločnostjo. Zanimivo je, da je nočjo moskovsko uradno poročilo prvič omenilo boje na tem področju, o katerih so Rusi doslej stavovito molčali. V noči na 19. julija, kakor tudi dan prej je sovražnik prekoril reko z udarnimi oddelki v zaščiti množičnih letalskih bombnikov in strmolavcev ter oklopnih dvomotornikov. Nemci niso mogli preprečiti stvaritve ruskih mostobranov na vzhodnem bregu obeh rek, kakor pa poroča »Zwölffuhrblatt«, so kasneje prešli v odločen protinapad, uničili te mostobrane in onemogočili sovražniku, da bi jih razširil. Tu divjajo slej ko prej boji izredne silovitosti in se bitka razvija z menajajočim se uspehom za obe stranki. V Berlinu pa naglašajo, da imajo boji na fronti pri Miusu

skupini otkov Phönix in povzročila hudo škodo na letalskih otoka.

Tokio, 21. jul. s. Japonska mornariška letala so sestrelila in poškodovala 45 od 50 sovražnih letal, ki so v več valovih leteli nad otokom Bougainvilleom v skupini Salamonov. Japonsko protiletalsko topništvo je zrušilo 2 težka bombnika ter poškodovalo 6 letal tipa »Consolidated«.

in Doncu v primeru z bitko pri Orlu le podrejen pomen.

Nalogo je nemškimi branitelji olajšalo vreme, ki je odlično in je zaradi tega nemško letalstvo lahko odločno poseglo v borbo. Tudi Rusi so se posluževali velikega števila bombnikov vseh tipov in večerj so se razvili množični spopadi med nemškimi lovci in sovražnimi oddelki, v katerih je sovražnik izgubil nad 100 letal. Zadnjih je dni so se tudi pomnožili primeri, da so vsjetski vojski prehajajo brez boja k Nemcem. V pretežni večini teh primerov gre za osebe, ki imajo svoje družine na področju, ki so ga zasedli Nemci.

Na drugih frontah, pri Volhovu, pri Petrogradu pri Velju in na Kavkazu sovražnik ni obnovil svojih napadov. Zelo delovno je bilo nemško letalstvo na področju Petrograda, kjer hudo bombardirala vojaške naprave na otoku Kotlin, kjer leži trdnjava Kronštad (»Ultimate Notizie«).

Tragedija ukrajinskega naroda

Budimpešta, 21. jul. s. Prof. Orvos z medicinske fakultete budimpeštanske univerze, ki se kot zastopnik madžarskega Rdečega križa udeležil odkopavanja in ugotavljanja istovetnosti trupel v Vinici, je podal za tisk zanimive izjave. GPU je pobila na tisoče Ukrajincev. Med tistimi, ki so jih našli v Vinici, so kmetje, delavci, duhovniki in učitelji. Številne so med njimi tudi žene. Vsi so bili pobiti na isti način kakor poljski oficirji v katinskem gozdu. Profesor je izjavil, da je po izpovedih družin in sorodnikov žrtve GPU mnoge teh nesrečnih pobila, ker so se pokržali, ko so šli mirno ukrajinskih cerkev, in zato, ker so našli pri njih vs. pismo ali ročni venec. Vse te usmrtnitve so bile izvršene 1. 1938. Tragedija ukrajinskega naroda, je zaključil profesor Orvos, ne more popolnoma razumeti, kdor ni prisostvoval pripozorn ob ugotavljanju in spoznavanju žrtve boljševškega divjaštva.

Kadar kupuješ, preglej »Jutrove« oglase!

Prekrški določil o zasebni zatemititvi

Določila o zatemititvi so prekršile naslednje stranke:

Pleničar Pavel, Gledališka 14; Ješe Leopold, Gledališka 14; Gombač Erle, Gledališka 14; Letnar Marija, Bleiweisova 1; Gojmovič Anton, Miklošičeva 4; Bogataj Albina, Verdijeva 1; Subic-Klinec Angela, Trdinova 2; Čuk Pavel, Trdinova 2; Jagodič Pavel, Miklošičeva 1; Jamnik Josip, Ariella Rea 2; Jambrek Drago, Gradišče 10; Abram Miroslav, Wolfova 5; Kane Anton, Zidovska 1; Miller Julija, Kotnikova 19; Klemenčič Jelka, Slomškova 21; Mahnič Rafael, Gradišče 10; Robič Ana, Erjavčeva 4.

Skodlar Avgust, Stari trg 4; Bilina Marija, Cankarjevo nabrežje 1; Košak Josipina, Perusko 2; Guzej Milan, Zidovska 5; Grčar Vida, Pred škofijo 14; Peldenk Marija, Krekov trg 11; Marčič Marta, Zrinjskega 6; Cassana Norina di Luigi, Igriška 4; Argypoulos Joan di Gabriele, Igriška 4; Ovsen Andrej, Kongresni trg 18; Heilig Alfred, Igriška 2; Uhan Ivan, Erjavčeva 4; Saksida Bogomir, Igriška 4; Potočnik Vili, Igriška 2; Poličar Marija, Cesta Šoške divizije 14; Lamouche Stefanija, Kolodvorska 34; Miklič Josip, Cesta Šoške divizije 22; Otorepec Josip, Kolodvorska 41; Baho-

vec Felke, Tavčarjeva 2; Gognavec Pavla, Tavčarjeva 4; Sturz Rudolf, Tavčarjeva 4; Senčar Ladislav, Tavčarjeva 3; Kolus Marija, Tavčarjeva 2; Pajnič Helena, Tavčarjeva 4.

Branjnik Ivan, Mestni trg 8; Bakovnik Ana, Pred škofijo 1; Candolini Vladimir, Pred škofijo 1; Souvan Nada, Mestni trg 24; Kolbe Franc, Mestni trg 8; Costapera Josip, Igriška 2; Hribar Elizabeta, Gradišče 9; Hribar Svetozar, Gradišče 7; Jambrek Rajmund, Gradišče 10; Peternel Bogomila, Rimska cesta 12, III.; Vardjan Mihaela, Gradišče 10; Senica Ivan, Borstnikov trg 1; Svetina Anton, Gradišče 8; Osvadl Mihael, Rimska c. 12, II.; Črunko Franciška, Muzejska ul. 5; Ham Ljudmila, Muzejski trg 7; Kavac Ignac, Vikt. Emanuela c. 3; Sirknik Marija, Muzejski trg 7; Košak Helena, Vikt. Emanuela c. 17; Dolničar Alojz, Gradišče 13; Bano Milan, Igriška 3, IV.; Gabršček Franciška, Igriška ul. 17a; Korzika Alojz, Vrtača 3; Čuček ul. 17a; Korzika Alojz Vrtača 3; Čuček Ernest, Vrtača 4; Zorenč Alojz, Vrtača 4; Brolih Marta, Vrtača 4.

Gospodarstvo

Hrvatski denarni zavodi

Zaradi posledic moratorija, ki je bil uveden pred desetimi leti, bodo morale številne majhne banke na Hrvaškem končno le likvidirati. Ta proces likvidacije bo pospešil razčiščenje pri hrvatskih denarnih zavodih in bo okrepil pozicijo velikih zagrebških zavodov. Vse zagrebške velebanke so že objavile svoje bilance za preteklo leto, in sicer: Prva hrvatska stedišnica, Obča hrvatska kreditna banka, Hrvatska Unions banka, Hrvatska deželna banka, Hrvatska banka in Bančno društvo za Hrvatsko. Dva zavoda imata izključno hrvatski kapital, pri ostalih štirih pa je interesiran inozemski kapital.

Skupna bilančna vsota vseh šestih velebank je znašala ob koncu preteklega leta 6554 milijonov kun. Od lastnih sredstev odpade 440 milijonov kun na delniško glavnico, 287 milijonov pa na rezerve. Hranilne vloge so izkazane v višini 1501 milijonov kun, vloge v tekočem računu pa v višini 3964 milijonov kun. Bilance so sestavljene že po novih predpisih in po novi razvrstitvi posameznih postavk, ki je obvezna za razlikovanje med hranilnimi vlogami in kontokorentnimi vlogami in odločno, da se štejejo kot hranilne vloge le take vloge, ki so prinešene v banko zgolj zaradi tega, da se denar obreštuje. Ostale vloge, zlasti vloge gospodarskih podjetij, se smatrajo kot kontokorentne vloge. Celotni čisti dobiček omenjenih šestih velebank je izkazan v višini 33,8 milijona kun, kar predstavlja 7,7 % delniške glavnice. Za likvidnost velebank je značilna okolnost, da je ob koncu lanskega leta le ena banka deloma izkoristila reskontni kredit pri Hrvatski državni banki, in sicer tudi le v znesku 131 milijonov kun. Takoj razpoložljiva sredstva velebank so znašala ob koncu lanskega leta 1189 milijonov kun, vrednostni papirji so izkazani z zneskom 1060 milijonov kun, kontokorentni krediti z zneskom 3229 milijonov kun in hipotekarna posojila z zneskom 120 milijonov kun. Tujih valut so imele ob koncu lanskega leta omenjene velebanke za 215 milijonov kun, menični portfelj pa je znašal 249 milijonov kun. Med vrednostnimi papirji predstavljajo državni zakladni boni znesek 630 milijonov kun, tako da je bilo ob koncu lanskega leta pri zagrebških velebankah 21 % vsega obkopa zakladnih bonov.

Važno vlogo zavzemajo v hrvatskem denarništvu tudi hranilnice. Od 15 hrvatskih hranilnic je doslej objavilo bilanco 9 hranilnic. Pretežni del skupne bilance teh devetih hranilnic odpade seveda na zagrebško Mestno hranilnico. Pri vseh devetih hranilnicah so znašale ob koncu lanskega leta hranilne vloge 1084 milijonov kun, kontokorentne vloge pa 689 milijonov kun. Tudi likvidnost hranilnic je prav znatna, saj so znašale ob koncu leta takoj razpoložljiva sredstva teh devetih hranilnic 682 milijonov kun.

Po bilančnih številkah pa odpade največ poslov na državne denarne zavode, to so Poštni hranilnica, Državna kreditna banka (naslednica prejšnje Državne hipotekarne banke) in Hranilnica Neodvisne Države Hrvatske (prejšnja Banovinska hranilnica). Pri teh treh zavodih znašajo hranilne vloge 4168 milijonov kun, kontokorentne vloge pa 2409 milijonov kun. Takoj razpoložljiva sredstva državnih denarnih zavodov so dosegla ob koncu leta 2003 milijone kun. Med aktivami predstavljajo kontokorentni krediti teh zavodov 2629 milijonov kun, hipotekarni krediti 1079 milijonov, vrednostni papirji 2127 milijonov. Od državnih denarnih zavodov ima največ hranilnih vlog Poštna hranilnica.

Letina v Evropi in Ameriki

V vsej severni poltli so trenutno v teku dela za spravljane žitnega pridelka. Medem ko so bile prejšnja leta vse oči uprte v Evropo, vzbujajo danes pozornost tudi številke o žitni letini v Severni Ameriki. Ob izbruhu, sedanje vojne je imela Severna Amerika še ogromne neprodane žitne rezerve in si nihče ni delal skrbi za bodočo leto. Od tedaj pa se je marsikaj spremenilo. Potrošnja žita je bila v zadnjih letih znatno večja, predvsem v zvezi z oskrbovanjem vojske. Ameriški strokovnjaki so izračunali, da potroši vojak za 20 % več osnovnih živil kakor civilist, pri tem pa je še upoštevati, da se pri prevozu preko morja uničijo deloma zaradi potopitve ladij, deloma pa zaradi slabe organizacije preskrbe znatne količine živil, kar cenijo prav tako na 20 %. Pri povečani potrošnji je se proizvodnja v Severni Ameriki zmanjšala. Zaradi mobilizacije in zapolnitve delovnih moči v oboroževalni industriji so bile odtegnjene kmetijske v Ameriki številne delovne moči, tako da zemlje ni moglo več enakomerno obdelati kakor pred vojno. To je imelo za posledico, da se je v zadnjih dveh letih pričela tudi posejana površina zmanjševati. Letos so bile tudi vremenske razmere slabe, poplave v srednjem zapadu Zedinjenih držav so povzročile precejšnjo škodo, vse to pa bo imelo za posledico občutno zmanjšanje letošnjega žitnega pridelka. Po najnovejši uradni cenitvi bo v Zedinjenih državah pridelale pšenice za 26 % manjši, kakor je bil lani. Pri tem pa je treba še upoštevati, da je imela Argentina izredno slabo žitno letino in ta dežela prvokrat v svoji zgod-

ovini ne bo imela na razpolago presežkov v koruzi, s katero je prej zalagala znaten del svetovnega trga.

Docela drugačen je položaj v Evropi, ki lahko mirno gleda v bodočnost. V vseh evropskih državah so bili v zadnjih letih izdani odločni ukrepi, da se čim več zemlje pripravi za setev. V zadnjih dveh letih vremenske razmere v Evropi za posevke niso bile ravno ugodne, kar pa je dalo le novo izpodbudo za podvojena prizadevanja v pogledu obdelave zemlje. Letos je bilo vreme v vsej Evropi za razvoj posevkov prav ugodno in lahko računamo, da bo Evropa letos bistveno več pridelala kakor lani. To velja zlasti za jugovzhodni del Evrope in za zasedeno sovjetsko ozemlje, kjer so ukrepi za obdelavo zemlje prišli šele letos prav do izraza. Po uradnih rumunjskih podatkih bo imela letos Rumunija zopet znaten presežek žita v nasprotju z zadnjima dvema letoma, ko ni mogla izvoziti znatnejših količin. Ta presežek se trenutno ceni na 1,5 milijona ton. Vrh tega bo imela Rumunija še druge presežke in bo lahko izvozila znatne količine fižola, graha in oljnice. Dobro kaže tudi letina v Madžarski, v Srbiji in na Hrvaškem. Za pravilno oskrbo Evrope s krušnim žitom pa bodo odločilne važnosti ostrejši ukrepi, ki so bili izdani v raznih državah za oddajo presežkov. Predpisi, ki se tičejo te oddaje, so bili povsod izpopolnjeni in je bila zlasti uvedena tudi kontrola pridelka na mestu samem. Hrvatska vlada je na podlagi skusenj iz zadnjih treh let uvedla strogo nadzorstvo pri sami mlavi, obenem pa je uvedla državni monopol za odkup žita, stročnic in krompirja.

Tudi v Italiji in Nemčiji bo letošnji pridelok žita nedvomno boljši, kakor je bil lani. Večji pridelok pričakujejo prav tako v Franciji, v Belgiji in Nizozemski kakor tudi v baltskih državah. V izrednem obsegu je v zadnjih letih povečala površino žitnih posevkov Švica. Letošnji švicarski pridelok žita bo še enkrat večji, kakor je bil v zadnjih letih pred vojno, kar bo imelo za posledico znatno zmanjšanje primanjkljaja, ki ga mora Švica še uvoziti.

Gospodarske vesti

Iz italijanskega gospodarstva. Paroplovna družba »Italia«, S. A. di Navigazione, v Genovi, ki pripada skupini »Finmare« odnosi Zavodu za obnovo industrije, bo za preteklo leto na glavnico 500 milijonov lir izplačala nespremenjeno 4 % komnatno dividendo. Enako dividendo bodo izplačale tudi ostale tri paroplovne družbe, ki pripadajo skupini »Finmare«, namreč »Lloyd Triestino« (glavnica 300 milijonov lir), »Adriatica«, Benetke (glavnica 150 milijonov lir) in »Tirrenia«, Napoli (glavnica 50 milijonov lir). — Znana tvornica

avtomobilov Lancia & Co., Fabbrica automobili, Torino, navaja v svojem letnem poročilu, da je bila lani navzile vojni dogodkom zajamčena kontinuiteta proizvodnje. Izvršena je bila delna decentralizacija obratov. Čisti dobiček se je le nebitno zmanjšal na 14.06 milijona lir (prejšnje leto 14.27) in do družba izplačala nespremenjeno dividendo 14 % na glavnico 50 milijonov lir.

Novi nemški predpisi za poslovna potovanja v inozemstvo. 1. avgusta bodo v Nemčiji stopili v veljavo novi predpisi za poslovna potovanja. Po teh predpisih za taka potovanja v bodoče ne bodo več prodajali inozemskih gotovinskih sredstev, razen za prve najnujnejše izdatke v inozemstvu. V ostalem si bodo morali potniki priskrbeti potovalne čeke, kreditna pisma ali akreditive pri pooblaščenih deviznih bankah. Novo je razširjenje prostega zneska v markah, ki se sme nesti v inozemstvo. Poleg dosedanjega zneska 10 mark je dovoljeno nesti v inozemstvo še nadaljnjih 50 mark, toda zgolj v kovancih ali bankovcih nemške Rentenbanke (to so le majhni bankovci), ni pa dovoljeno vzeti s seboj bankovcev Reichsbanke, tudi ne nedavno izdane najmanjše bankovce po 5 mark. Dodatni znesek 50 mark, ki jih sme vzeti potnik s seboj, ima zgolj namen, da ima potnik ob vrnitvi v domovino takoj od meje na razpolago nekaj denarja v markah. Uporaba teh mark v inozemstvu, zlasti zamenjava, ni dopustna.

Enotni kozarci za vkuhanje. Vse nemške steklarne, ki izdelujejo kozarce za vkuhanje, so pričele izdelovati take kozarce le v enotni obliki. V bodoče se bodo smeli prodajati samo ti enotni kozarci. Gre za nov patentiran kozarec za vkuhanje, ki nudi gospodinji marsikatero prednost. Kozarci imajo širši gumijast obroč, ploškev, kjer leži obroč, pa ima še globoko zarezo, kar nudi povečano sigurnost za zapiranje kozarca. Nadaljnja prednost teh novih kozarcev je v tem, da se lahko postavijo drug na drugega. Le za odpiranje je potrebna posebna majhna priprava.

Hrvatsko-slovaški trgovinski sporazum. Hrvatsko zunanje ministrstvo je izjavilo, da je bila trgovinska pogodba, sklenjena 16. oktobra 1941 s Slovaško, ratificirana in da je stopila v veljavo 6. julija.

Izredno dobra sadna letina v Srbiji. Po vesteh iz Beograda bodo imeli letos v Srbiji rekordno sadno letino. To velja predvsem za okrožje Požege, ki obsega 7 srezov in kjer gojijo največ sadnega drevja, zlasti jablan. Na požeško okrožje odpade 1 milijon jablan, to je 30 % vseh jablan v Srbiji. V dobrih letih so iz tega okrožja izvozili okrog 2500 vagonov jabolk, letos pa bo iz izvoz na razpolago še mnogo večja količina. Dobri so tudi izgledi za letošnjo letino češplov in so že izdani ukrepi, da se letina čim prej spravi in po možnosti predela v mezo.

Gospodarske skrbi Islandije. Zasedba Islandije od strani angloameriških čet je temu velikemu otoku na severu Atlantskega oceana prinesla hude gospodarske skrbi. Predvsem je prihod ameriških čet povzročil občutno naraščanje draginje, kar je razumljivo v majhni deželi, ki ima komaj 120.000 preb. Islandska vlada je proglasila, navzile odporu nekaterih strank, blokade cen in mezd, ki pa jo je lani v avgustu zopet ukinila, potem, ko so med veljavnostjo blokade cen narasle za nadaljnjih 25 %. Indeks življenjskih stroškov je lani v oktobru dosegel 250 nasproti 100 ob izbruhu vojne. Gospodarske težave pri urejanju cen in mezd so povzročile razpor med strankami, kar je imelo za posledico, da je islandski državni upravitelj postavil izvenstrankarsko vlado. Po dolgih pogajanjih s strankami je bila letos v januarju uvedena kontrola uvoza z devizno kontrolo, obenem pa je bilo uvedeno racionaliranje nekaterih vrst blaga. Te dni so bili, da se prepreči dvigavanje cen, izdani občutni dodatni davki z namenom, absorbirati odvečno kupno moč. Zdi se pa, da tudi ta ukrep ne bo dovolj učinkovit, kajti celo so sprico poplave dolarjev nadalje narasle in so sedaj že trikrat večje kakor pred sedanjo vojno.

Prihodnja dva romana DK

Za mesec julij je izšel v knjižni zbirki »Dobra knjiga« roman znane pisateljice Pearl Buck »Vzhod in zapad«. Naročniki DK so roman že prejeli, nekaj izvodov pa je še na razpolago za nadrobno prodajo in za nove naročnike. Prihodnji dve knjigi, ki bosta izšli sredi avgusta in sredi septembra, bosta naslednji:

Paul de Kruif:

»Borci proti smrti«

Slavni zdravnik, nizozemski rojak, nam v devetih poglavjih pripoveduje življenjske usode mojstrstva medicinske vede, borbe proti smrti, tistih mnogokrat pozabljenih junakov zgodovine, ki so z neusmiljenim žrtvovanjem samega sebe tako pomembno in nebebično služili človeštvu. Kakor fantastičen roman se berejo opisi epikalnih odkritij, ki danes tolikim ohranjanju življenja in ki jih označujejo kot neznana imena Banting, Minot, Schaudinn, Wagner-Jauregg itd. Knjiga, ki bo svoji snovi za našo zbirko in za našo javnost velika novost, je napisana brez strokovne prenatrpanosti, s prožnim peresom po-

Naročite se na »Dobro knjigo«, če še niste naročeni!

V zbirki »Dobra knjiga« izide vsak mesec en roman in tudi naročnina se lahko plačuje mesečno. Knjige se dobre broširane ali vezane v polplatno in tiskane na boljšem papirju. Naročnina znaša:

a) za naročnike, ki so obenem naročniki »Jutra«, »Slovenskega naroda« ali »Domovine«, mesečno 10 lir za broširano in 20 lir za vezano izdajo;

b) za ostale naročnike mesečno 11 lir za broširano, in 22 lir za vezano izdajo. V podrobni prodaji velja vsaka knjiga 13 lir broširana in 28 lir vezana. Naročniki DK dobe torej knjige po znatno nižji ceni in imajo še to ugodnost, da se jim dostavljajo knjige na dom, ako pri naročbi izrecno ne sporoče, da bodo sami prihajali ponje. Novi naročniki lahko dobe po nižnji ceni tudi dosedanje romane DK, kolikor so še na zalogi.

Naročnike sprejemajo v Ljubljani uprava naših listov v Narodni tiskarni in njeni inkasanti; v Novem mestu pa tamkajšnja podružnica »Jutra« in »Slovenskega naroda«. Iz drugih krajev se lahko naroči: »Dobra knjiga« po pošti na naslov: Uprava »Jutra«, Puciničeva 5.

znalca in človekoljuba. Knjiga bo izšla v prevodu dr. Mirka Černiča.

Luigi Pirandello:

»Pokojni Matija Pascal«

Pisatelj velja za prvaka sodobne italijanske dramatike in literature sploh ter je bil odlikovan z Nobelovo nagrado. Roman »Pokojni Matija Pascal« je njegovo najboljšo pripovedno delo in je v številnih prevodih dosegel svetovni sloves. Duhovito spisana zgodba, polna svojevrstnega finega humora in prave Pirandellove ironije, pripoveduje o nesrečnem človeku, ki je po raznih naključjih in zmotah dvakrat umrl in je bil za ljudi že zdavnaj v grobu, ko je v resnici bil v sredi med njimi ter doživljal mnoge prečudne zapletitve svojega življenja. Roman je eno izmed Pirandellovih zgodnjih del, vendar spoznavamo že v njem obrise pisateljeve svojevrstne življenjske zasnove, ki je dobila v njegovih slovesnih dramah toliko presunljivih izrazov. Po splošni sodbi je ta roman eno izmed reprezentativnih del sodobnega italijanskega pripovedništva. Prevod je oskrbel Božidar Borko.

Kronika

* Prefekt Bellini in Zvezni tajnik v Gradu. Novi prefekt gorzijske pokrajine Ekse. Bellini je prišel te dni v spremstvu zveznega tajnika iz Gorizije v Grado, kjer si je ogledal obdote zdravstvene zavode, predvsem pomorsko kolonijo pod vodstvom GILa, gorzijske pokrajine. V koloniji se trenutno nahaja 310 bolni iz Gorizije. Prefekt in Zvezni tajnik sta se ljubezno razgovarjala z otroki.

* Sesta obletnica smrti Guglielma Marconija. Te dni so v Rimu obhajali šestko obletnico smrti izumitelja Marconija. Ob tej priliki je položil zastopstvo italijanske Akademije na grob pokojnika v Pontechiu ter na njegovo rojstno hišo v Bologni spominska venca.

* Ljudsko gibanje v juniju. Uradni list v Rimu objavlja o ljudskem gibanju v juniju naslednje podatke: porok je bilo sklenjenih 19.149, narodilo se je 67.161 otrok, umrlo pa je 45.254 oseb. Število novorojenčev presega število mrtvih na 21.997 oseb. Na dan 30. junija t. l. je imela Italija brez priključenih ozemelj 45.809.000 prebivalcev.

* Industrijski center za patente. Iz Rima poročajo, da so tamkaj nedavno ustanovili industrijski center za patente. Pogovorna maloga tega urada bo lajšati delo italijanskim industrijskim tehnikom, predvsem pa izumiteljem. Poseben oddelček zavoda bo pazil na to, da se ne bodo vlagale prošnje za takšne patente, ki so že v rabi.

* Posebna nagrada za trojčke. Na ukaz Duceja je bila podeljena zakonoma Agostiniju in Menandri iz Casemorate pri Forliju posebna nagrada za trojčke v znesku 1100 lir.

* Trdka je odgovorna za poškodbe delavca. Dne 24. januarja 1941 se je primarja mehaniku Francescu Lollobrigidi, zaposlenemu pri podjetju za izdelovanje letalskih delov v Rimu, huda nezgoda. Zaradi zatamnjenosti je mož z dela grede padel v globoko jamo ter se pri padcu močno poškodoval. Mož je zaradi poškodbe postal nesposoben za delo in je vložil tožbo proti podjetju. Po dveh letih je bila pravda končana in podjetje je bilo obsojeno na 48.000 lir odškodnine in prid pomestnemu delavcu.

* Mati umrla na sinovem grobu. Na pokopališču v Cesinu pri Pontedessu blizu Genove so našli v nedeljo na grobu svojega sina starejšo žensko. Bilo je očitno, da se je ženska nezavedna zgrudila na zemljo. Pozvali so reševalce, ki so starko odpeljali in ugotovili, da se ženska piše Angela Vico. Kakor vsako nedeljo, je tudi to pot prinesla rože na grob svojega sina, pri tem pa jo je obšla slabost in se je zgrudila na gomilo. Odpeljali so jo v bolnišnico, toda med prevozom je umrla.

* Smrtna nesreča na benesnem Lidu. 23-letni Leo Corrado iz Siracuse se je hotel te dni okopati na benesnem Lidu. Ko je odločil obleko, se je povzel na neko čer in z nje skočil z glavo naprej v morje. Skok je izvedel tako nesrečno, da je z glavo zadrl ob oster kamen, ki mu je prekal lobanjo, da je ostal na mestu mrtve.

* Mušji strup je pila. 47letna Lea Lucarelli iz Pistoie je zamenjala strupeno raztopino, ki jo nastavlja poleti muham, s hladilno pijačo ter pomotoma izpila tekočino. Čez nekaj časa so jo popadli hudi želodčni krči, toda se preden so ji mogli zdravilniki nuditi pomoč, je izdihnila zaradi zastrupitve.

* Tisočaki v vodnjaku. Zakonca Bolognesi iz Migliara pri Ferrari sta nedavno pogrešila več tisoč lir denarja, ki sta ga hranila doma nad kuhinjskimi vrati. Po dolgem potpovedovanju sta prišla na to, da je denar odkril njun sin, ki je potem, ko se je prepričal o vsebini skrinjice nad vrati, vrge skupaj iz strahu v domač vodnjak. Zdjaj so vodnjak izpraznili in na dnu res našli skrinjico z bankovci.

* Vlak je odrezal teleto rep. V Retinelli pri Rovigu je pobegnil kmetu Aderutu de Behu iz hleva 3 mesece star teleček, zival je nekaj časa begala po travnikih, potem pa zbežala na železniški trti Rovigo - Cloggia. Nesreča je hotela da sta prav tedaj po tratinčah pridrveli dve lokomotivi. Strojevodja je takoj zavril stroj, toda lokomotiva je kljub temu pokala zival. Vsi so se silno začudili, ko so videli, da se žival čez nekaj časa dvignilo izmed tratinč ter zbežalo z glasnim blejkanjem naprej. Kolo lokomotive je namreč teleto odrezalo samo rep.

Lojze Zupanc:

O pričeskah in še kaj

Po pravičnem povedano: za lepe stvari imam okus in oči na pravem mestu. Toda so se pojmi o lepoti marsikomu zmešali. Na primer ženske pričeške so vendar zato tukaj, da občudujemo ženske in — pričeške, četudi ne moremo vselej z gotovostjo potrditi, da je ta in ta ženska lepa, ker ima lase urejene po najnovejšem modnem okusu. Nasprotno, poznam ženske, ki imajo vse naravne pogoje za lepoto, a jim nemogoča pričeška pokvari vso milino in obraz, da so trezni ljudje, ki jo opazujejo, resno v zagati, ali naj jo prištevajo k lepim ali ne. Žensko namreč.

Toda stara resnica je, da bi brivci in frizerji že davno šli rakom živžgat, če bi na svetu ne bilo žensk in njih neutešljivih želja, da si vsak teden, da, sleherni dan menja pričeško. Kar naravnost povem, da ne bo zamere: sam se na brivce in frizerje pokajšam. Prav dobro em, da je še mnogo moških, ki so glede tega vprašanja z menoj eni misli. Sleherni moški ima v sebi brivske in frizerske sposobnosti. Ta talent prinese vsakdo že na svet, ga takorekto prinese že z materinim mlekom in mu za to obrt ni treba dolge učne dobe treh ali štiri let.

Ne verujete? Prosim, menda nisem sam, ki se sleherni soboto ustopim pred ogledalo in se priklonim kosmatim podobam v njem: »Klanjam se, veleneceni gospod Čičgoj!« »Prosim, obrijte in ostrizite me, če zaukaže podoba v zrcalu.«

»Prosim, prosim, z največjim veseljem, odgovorim z globokim basom.«

Pa dvignem roko in že zapleše namiljeni čopič po udrtim licu. Potegnem z ostrim rezilom dvakrat po levem, dvakrat po desnem licu, nekaj urnih in strokovnjakiških potez okoli brade in iz zrcala se mi posmeje gladek, za deset let mlajši obraz. Potlej

* Usodna nepredvidnost. 43letni kmet Domenico Gotta iz Mellazza pri Alessandriji je te dni mlatil žito. Med delom si je prižgal cigareto in odvrnil vžgalico proti posodi, v kateri so hranili bencin. Bencin se je v trenutku vnel in nastala je eksplozija, ki ni poškodovala samo Gotta, temveč povzročila tudi požar, pri katerem je bilo več ljudi hudo opečenih. Gotta je dobil tako hude opekline, da jim je pozneje v bolnišnici podlegel.

* Stot olja v kovčegu. Iz Trapanija je prišel na postajo Porta Nuova pri Torinu težak kovčeg, ki se je zdel pristojnim organom sumljiv zaradi teže. Ko so kovčeg odprli, so našli v njem 20 pločevinastih posod z oljem. Moža, na katerega ime je bila pošiljka oddana, so zaprli zaradi tiho-tapstva.

* Štirje kopalci rešeni iz Pada. Vroči poletni dnevi sedaj povsod vabijo ljudi v vodo, ki nudi kopalcem prijetno osvežilo. Kakor vse druge reke, je tudi reka Pad polna kopalcev, toda pri kopanju se rade primerjavo nesreče in nezgode. Samo v enem dnevu so morali potegniti iz valov Pada v bližini Cremona štiri osebe, ki so bile v nevarnosti, da utonejo. Nekatere izmed njih so morali obuditi v življenje z umetnim dihanjem.

* Smrt starih ljudi v plamenih. V kraju Spadoni pri Perugiji je nastal ogenj v hiši nekega kolona. 6 članov kolonove družine je bilo ob izbruhu požara v hiši, izmed njih so bili štirje tako poškodovani, da so pozneje umrli zaradi opeklin.

* 24 ur v prepadu. Pred nekaj dnevi sta se podala 25letni Claudio Rolle in 22letni Giorgio Gillone na Monte Rosso proti švicarski meji. Pri sestopu z vršaca pa sta oba padla v globok prepad, kjer sta obležala za celih 24 ur. Po tem času ju je rešila neka švicarska obmejna straža.

* DOLOREX® tablete proti živčnemu glavobolu. V lekarnah Lir 2.50.

IZ LJUBLJANE

* Nov grob. Za vedno je zapustila svoje ga. Marija Dulerjeva, rojena Stelctova. Za njo žalujejo rodbine Elletz, Jerreb, Končar, Stelc in Zorko. Na zadnji poti bodo blago pokojnico spremili v petek ob 16. iz kapelice sv. Petra na Zalah na pokopališče k Sv. Križu. Naj v miru počiva! Svojem izrekamo naše iskreno sožalje.

* Dež je namočil zemljo. V sredo dopoldne se je vreme nenadno poslabšalo in je začelo deževati. Dež pa je kmalu popenjal in se je za čas spet zjasnilo. Popoldne so se spet zgrnili oblaki in kmalu po sedmi uri se je vilo karke z vedra. Veter je zanašal deževne curke. Dopoldnansko poslabšanje vremena je zanimivo zabeležil tudi barometer. Nenadno je padel za cela 2 mm. Zračni tlak je začel potem spet naraščati in se je do večeraj zjutraj dvignil na 762 mm. Večerašnji dan je bil eden izmed najlepših letošnjega poletja. Najvišja toplota v sredo je znašala 28,6 stopinj Celzija, v četrtek zjutraj pa je termometer zabeležil najnižjo temperaturo 14,2 stopinje Celzija. Danes se znajo posli dnevi.

* Diplomirani so bili na Glasbeni akademiji. Cvetko Ciril iz kompozicije (pedagoški oddelček), Ogrin Ksenija iz klavirja, Papler Albert iz solopetja (pedag. odd.), Perušek Dana iz klavirja (pedag. odd.) in Rus Jelka iz solopetja (pedag. odd.) — Na srednji glasbeni šoli so bili diplomirani: Dražil Srečko iz violine, Heybal p. Pavlin iz orgel, Poljanšek Ivan in violončela, Stritar Janja iz klavirja in Znidar Janez iz roga. Iskreno čestitamo!

* Na Državni tehniški srednji šoli so dokončali študije in bili diplomirani od 21. junija do 4. julija pod predstvom prof. Bartolomea Calvia naslednji kandidati: arhitektonske-građbeni oddelček: Bergant Ernest in Friščovec Oton z odličnim, Fabijan Janez s prav dobrim, Hojs Ivan, Reisner Janez in Tomšič Marian z dobrim uspehom; strečni oddelček: Mencinger Franc in Milek Leopold z odličnim, Geršak Alojz, Ogrizec Stanislav, Sušnik Stefan in Vdovič Jurij s prav dobrim, Košir Jožef in Volčanšek Stojan z dobrim uspehom; elektrotehniški oddelček: Benedik Jožef, Meglič Rudolf in Tomšič Josip z dobrim uspehom. Mnogo sreče! — Potrebujete diplomiranega tehnika? Informacije dobite na Tehniški srednji šoli.

* O koncu ruske carske družine pripoveduje daljši članek v »Domovini« tega tedna. Podatki so posneti po knjigi Ke-

zname žena v svoje izkušene roke škarje prima »Solingen«, prosim; pred davnimi leti sem jih bil kupil od dalnatiskega krošnjarja za dva desetaka — in ni poroke krivčice nad štrlečmi uhlji in nad ovrtnikom. Ko je operacija pri kraju, zapoje z milim glasom:

»Britje tri lire, striženje štiri lire, prosim!«

Odštejem denarce in sem vesel, da sem prispeval nekaj za kuhinjske blagodati.

Porečete, da nisem socialen človek in da ne podpiram obrti. Ni res, navdušen sem za vsako domačo obrt in to tudi z dejanjem potrjujem, kakor sem vam bil pravkar žepni.

Ze vidim gospode brivce in frizerje, kako škripljejo z zobmi in bliskajo z očmi. Prosim, v redakciji je moj naslov. Toda opozorjam vse prizadete, naj si prej dobro premislijo, preden si bodo po lepem izreku »Maščevanje je sladko« ohladili živce in kri. Kajti gospod, ki oskrbuje žale, je moj dober prijatelj in se ne bojim, da bi me ne odkazal najlepše kapelice za zadnje spanje, konec koncev pa sem tudi član Pogrebnega društva in žena bo prejela za menoj visoko zavarovalnico, ker sem za vsak primer za varovan.

Sveda, tukaj moški ne odločamo — hvala bogu! Brez lepega spola ni ničesar na tem preljubnem svetu in bi tudi brivcev in frizerjev ne bilo, če bi moda ženskam ne diktirala pričeške.

Moja teta, na primer, je že od rojstva rdečelaska. Blizu petdeset let ji je, pa ima vsakokrat, kadar jo vidim, drugače pobarvane lase. Oni dan sem jo srečal s pričeško grške boginje (njeni lasje so bili to krat srebrnkasto rumene barve). Stric je kajpa siten dedec, venomer pije pivo, da se enoji ko afriški nosorog in preklinja ko pravi Kranjec. Preklinja frizerje vesoljnega sveta. Pravi, da dela in se peha samo

renskega. Črtica »Ljubezen gre na dvoje« riše senzacijo v majhnem mestu. Je pa še mnogo drugega zanimivega čtiva. Spet je objavljena velika križanka. »Domovina« je najcenejši slovenski tednik, ki ga čita-jo Ljubljanci prav tako radi kakor deželani.

* Islandski ribič je najboljši roman znanega francoskega romanopisca Pierre Lotija. Pisatelj slika z živo besedo zanimivosti pomorskega življenja, opisuje pestrost eksotičnega življenja ter mojstrsko obravnava problem ljubezni in ženske zvestobe. Znameniti roman je prevedel v slovenščino g. Vladimir Levstik. Knjigo je opremil ing. arh. Oton Gaspari. Delo je pravkar izšlo v Knjigarni Tiskovne zadruge, Selenburgova ul. 3.

* Razdeljevanje krompirja. Pokrajinski Prehranjevalni zavod obvešča potrošnike, da lahko dvignejo na odrezek »107« tudi pri trvdki Gregorc & Co. 2 (dva) kg krompirja, določena v tretji razdelitvi.

* Tečaj za popravne izpite. — Turjaški (Novi) trg 5. Tisti dijaki(inje), ki bodo delali septembra popravne izpite, so vabljeni da se udeležijo našega tečaja za popravne izpite na Turjaškem trgu 5. ki se začne 5. avgusta. Poučujejo samo profesorji-strokovnjaki vse predmete: Temeljita, strokovna priprava. Honorar nizek. Prijave dnevno od 9.—12. ure dopoldne: Turjaški (Novi) trg 5. Instrukcije.

* Pomota v zastavljalnici. Mestna zastavljalnica prosi gospo, ki je z zastavnim listkom na ime Velkavrh v ponedeljek 19 t. m. rešila jedilni pribor, naj se takoj zgasi v zastavljalnici, ker po pomoti ni dobila pravega pribora.

* Izgubil se je otroški nizek lakasti čevček. V Jadranski ulici 18. t. m. Pošten najditelj se naproša naj ga vrne proti nagradi Bičevje 41. Kunaver.

* Nesreča. Ključnico si je zlomil pri padcu z avtomobila 37letni delavec Janez Krstinec iz Ljubljane. S koso se je vrezala v levo nogo Marija Mavčeva, 19letni delavec Mihael štrkelj iz Ljubljane se je z v roko smolo oparil po rokah in nogah. Obe roki si je poškodoval 22letni železniški premikar Stanislav Koželj iz Ljubljane. Pri štedilniku se je opekla po rokah in nogah 54letna žena sedarja iz Ljubljane Angela Brtončeljeva. Ponesrečenci se zdravijo na kirurškem oddelku ljubljanske splošne bolnišnice.

Spodnje štajersko

Sestanek pujskega okrožnega vodstva. Na službenem apelu pujskega okrožnega vodstva dne 19. julija so se zbrali vsi krajevni skupinski voditelji. Uvodoma je izročil okrožni vodja Fritz Bauer dekreta o imenovanju za krajevna voditelja nadinspektorju Mausehitzu iz Ptuja in Johannu Rathu iz Sv. Andraža v Halozah. Nato je čestital krajevnim skupinskim vodjem iz obeh pujskih skupin, iz Sv. Barbare v Halozah, iz Ormoža, Juršincev, St. Lenarta v Slov. goricah, Središta in Sv. Tomaža pri Ormožu k podelitvi zastav. Sledili so referati iz posameznih delovnih področij. V teku razprave je poročal okrožni vodja z zadovoljstvom, da je pri pregledu občinskega poslovanja pujsko okrožje najboljše odrezalo. Za zaključek je na sestanku še enkrat povzel besede okrožni vodja in podal splošen pregled o položaju.

Steindl vodja brambovec. Graški dnevniki poročajo, da sta bila vodja brambovec štajerske domovin, zveze Blash in vodja bramborske brigade iz Celja Dräger poverjena z drugimi nalogami. Po naročilu gauliterja dr. Überreithera je prevzel poveljstvo brambovec zvezni vodja Steidl. V njegovih rokah je zdaj združena vsa politična moč na Spodnjem štajerskem. Za štabnega vodjo je bil imenovan dosedajni vodja brambovske šole v Rogaski Slatini Maierhöfer.

Vitez železnega križa v Mariboru. V ponedeljek je prišel v Maribor vitez železnega križa poročnik Schreiber. Sprejeli so ga zastopniki okrožnega vodstva. Na javnem zborovanju v Magdalenični dvorani je govoril mariborskim meščanom o svojih frontnih doživljajih. Okrožni vodja Knaus se je gostu zahvalil za vzpodbudne besede, navzoče pa je pozval k delu in vestnemu izpolnjevanju dolžnosti, da bodo vojaki na frontah dosegli zmago.

Junaška smrt. Mariborski dnevnik posveča tople besede 23. junija na vzhodni fronti padlemu Rudiju Stiplošku, ki je bil marilji delavec v krajevni skupini v Rogaski Slatini.

Umrli je v Mariboru sinček lastnika avtomatkeja Klaus Zupanc.

za frizure moje tete. Teta pa se blaženo smehljala; ima modno pričeško, svilene nogavice, sandale — šklopoteče (da s hrupom po mestnem tlaku vzbuja zanimanje za lepo onogavičene noge) in petindvajsetletnega ljubčka.

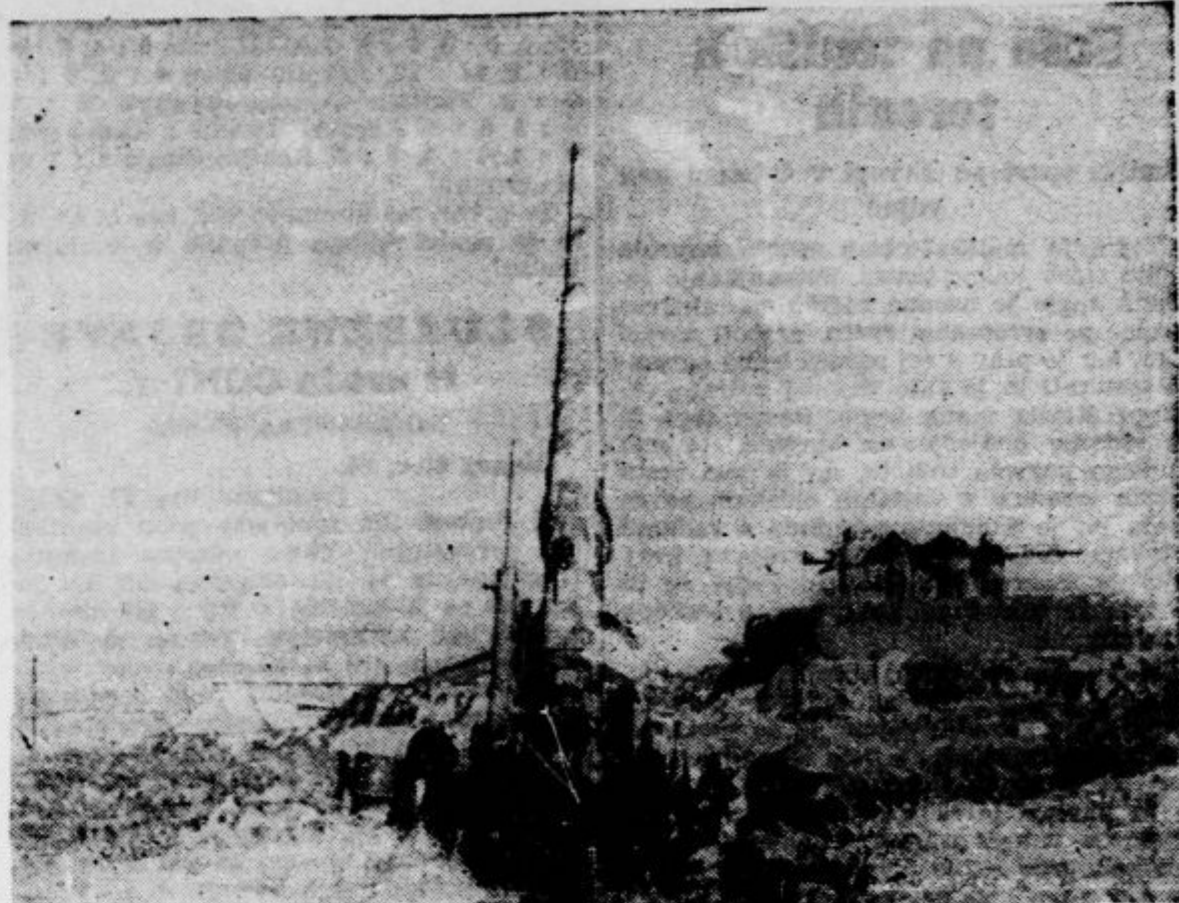
Kadar mi je dolgčas, ne grem v kino, ker nimam denarja za te vrste zabavo, pač pa prislonim svojega rojstva kosti na vogal Bat'ine palače in občudujem ženske in pričeške. Mili bože, kakšna neizbrpna izbira! Človek, pasi svoje oči in smeje se ali jokaj, zaradi tebe se svet ne bo premaknil s tečajev — pa tudi modnih pričešk zato ne bo nič manj.

»Glejte, vi, gospod Čičgoj? Ah, kako me veseli, da vas po dolgem času spet v dim čileg in zdravega.«

Pred menoj stoji dama s pričeško v tri nadstropja, mi ponuja odišavljeno roko in me zapeljuje, koketno pogleduje z velikimi modrimi očmi. Ah, imela je oč kakor po-točnice, pšenično zlato lasje so se ji polžkali vrh glave, ustnice cinozbraste barve so bile zapeljevale ko pri punski boginji, karminalo rdeči nohti pa so ji bili dolgi ko nohti kitajskega mandarina. Svila zgornaj, šumeča svilna spodaj, skratka: dama, dama, dama. Ne njena govornica je bila malce za-žetjena kakor pri ljudeh, ki domujejo v okolici Trubarjevega rojstnega kraja. Bil sem v zadregi, ker dame nisem prepoznal in sem zajecjal:

»Oprostite, zares se ne spomnim, s kom imam čast...«

»Hi, hi, hi, ali me zares več ne poznate?« Zdalje mi jo prepoznal. »Hudimana, saj to ste vi, Ivanka!« Udaril sem se po čelu, da je zavzvonilo kakor tramvajski zvonec. Toda komaj sem jo prepoznal, že je odbrzela dalje, hihitajoč se nad mojim začudenjem. Da, porazila me je na vsej črti! Bila je Ivanka, nekoč zdravo kmečko dekle. Še pred tremi leti je bila naša služ-

Artiglierie contraeree sprono il fuoco apparecchi nemici in una nostra isola — Proti letalski topovi otvarjajo ogenj proti sovražnim letalom na nekem italijanskem otoku

V Račjem so v nedeljo predvajali film »Dvojica v velikem mestu« in tedenski pregled. Prireditve je obiskalo 530 ljudi. Ljutomerčani na Dunaju. Pod vodstvom svojega razrednika so odpotovali učenci 4. razreda glavne šole v Ljutomeru na Dunaj, kjer so ostali tri dni. Dunajska mestna občina je ukrenila vse potrebno, da so se spodnještajerski dijaki na Dunaju čim prijetneje počutili.

Za varstvo mladine. Uradni list šefa civilne uprave na Spodnjem štajerskem objavlja v zadnji številki odredbo, po kateri je policijska odredba o varstvu mladine z dne 10. junija 1943. raztegnjena tudi na Spodnje štajersko.

Vesjaški koncert v Ljutomeru. 14. julija je godba nekega letalskega oddelka priredila v Ljutomeru koncert. Prvi del večera je izpolnil orkester pod vodstvom dirigenta Heckerja, ki je igral uverturo Weberove opere »Oberon«, iz Bizetove opere »Carmen« ter več krajših skladb. V drugem delu koncerta je nastopil orkester z vedro glasbo. Vmes so bili tudi pevski nastopi.

Nesreča pri občanju perila. Inženjerjevi soprogi Ani Gabrijelečevi iz Maribora se je pri občanju perila primerila nenavadna nezgoda. Zaradi težke obtežitve se je preperel drog, ki je nosil vrvi, nenadno podrl, pri čemer je gospo Gabrijelečevu ranil na nosu in ji zlomil levo.

Nesreče. Z lestve je padel in si zlomil levo štiriletni Janez Ornik iz Prebolja pri Račjem. 16letna Karolina Ložakova iz Kalie v konjski občini je zšla z roko v mlatinico, pri čemer si je zlomila desnico.

Z Gorenjskega

Viteza železnega križa sta prišla tudi na Koroško. V sredo sta prišla iz Gradca v Celovec poročnika Alfred Schrauber in Ksaver Märtz. Večerašnja govornica odlikovana z viteškim križcem železnega križa na desetih sestankih o svojih vojnih doživljajih.

Za 85. rojstni dan dr. Kugyja je znane mu alpinisti in pisatelju postal svoje čestitke tudi gauliter dr. Rainer.

Nov grob. Na Količevem pri Domžalah je umrl po kratki in mučni bolezni gospod Franc Podgornik, dolgoletni uradnik Bonacheve tovarne papirja. Pokojni je bil dama iz Chippovana pri Gorizii in zapuščila vdovo in drugo sorodstvo.

Deželski taboščar v Gozd-Martuljku. 240 deklet iz Bavarskega, Saškega, Turinškega, Monakovega in drugih krajev se je pristopovalo javilo za pomoč pri žetvi na Koroškem. Po kratkem šolanju v Gozd-Martuljku so se dekleta preteklo soboto zbrala k slovesnosti v Celovcu. Gauliter dr. Reiner je poveljeval pomen prostojevnice častne službe na Koroškem, ki ima najbogatejšo zgodovino vseh nemških dežel. Gre za to, je dejal med drugim dr. Rainer, da se zadnji ostanki Balkana izrinejo z nemških tal, za kar bo preskrbela Stranka in izvedla borbo do kraja.

kinja. Kuhati ni znala, zmerom smo za večerjo jedli zasmojeno polento. Ivanka je moji ženi trdno trdno trdila da je takšna polenta »duobra«, pa ker se z ženo nista mogli sporazumeti, je Ivanka lepega dne odšla.

In zdaj — dama! Privoščim ji pričeško alla madame Pompadour! Časih je imela Ivanka vranje črne lase in zdrava rdeča lica. Zdjaj ima plave lase, blede lica, rdeče nohte in šumečo svilu. Bog s teboj, Ivanka, polente nisi znala skuhati, toda na koroškem se razumeš. Z duhom časa kodaš naprej in to je tudi nekaj.

Stop'm in tramvaj, da pohitim domov in povem ženi, koga sem srečal. Gneča, strahovita gneča. Damice se prerivajo, mi stopajo na kurje oči in koketirajo, koketirajo. Nisem več mlad, grd človek sem, tudi plešast sem že, toda glej ga šmenta, tamkaj nasproti meni stoji dama in z očmi bliska proti meni. Nerodno mi je zaradi pleše in se brž pokrijem s škritjakom, ki sem ga dotlej držal v rokah. Potem se opogumim in se skušam nasmešiti neznanji dami.

Toda — o groza! — pogledi so vedno bolj bliskajoči. Počasi se ovedem in previdno pogledam, če imam suknjič zapet. V redu. Pogledam še hlače — v najlepšem redu. Hudimana, si mislim, le zakaj me potleja ta prikupna stvarca s pričeško španske devojke prebada z očmi? In se ozrem —

Hvala bogu, jezni pogledi niso merili name, ampak na damo, ki je stala za menoj. Imela je sijajno blondirano pričeško, izpod dva centimetra dolgih umetnih trepalnic pa se je blaženo smehljala jezljivim pogledom zavistne sosedice.

Od takrat se nikoli več ne zmotim. Če vidim damo s strelami v očeh, vem, da je za njo naperjena name, temveč v sosedo, ki gotovo stoji nekje blizu mene ali za menoj in ima pričeško urejeno po najzadnjem modnem okusu.

Iz Hrvatske

Poglavnikov obisk na Zagrebški gori. Preteklo nedeljo je bilo na Zagrebški gori, kakor poročajo »Nova Hrvatska«, izredno mnogo planincev in izletnikov. Po travnikih okoli Piramide, Tomislavovega doma in drugih domov je vrvilo izletnikov. Nenadno se je pojavil med njimi Poglavnik, ki so ga potem na vsakem koraku pozdravljali zagrebški planinci. Po maši je šel Poglavnik med gojence častniške šole in je z njimi na travniku tudi obedoval. Nazadnje je obiskal še ranjence, ki so na okrevanju v Runolistovem domu.

Posebni poboščence fašistične stranke v Zagrebu. Za posebnega poboščence fašistične stranke pri italijanskem poslanstvu v Zagrebu je bil imenovan dr. Luigi Flocca.

Odlikovan italijanski trgovski ataše. Poglavnik je odlikoval z zaslužnim križcem 2. stopnje stotnika Pietra Marinellija, ki je opravljal posle trgovskega atašaja pri italijanskem poslanstvu v Zagrebu.

Proslava španskega narodnega praznika v Zagrebu. Ob priliki španskega narodnega praznika — dneva revolucije — je bil tudi v Zagrebu svečan sprejem na španskem poslanstvu. K sprejemu so prišli predstavniki zaveznikih držav, zastopniki oboroženih sil in mnogostejalni javljenci.

Nastop gojencev vojaške godbene šole. Danes v petek zvečer bo prvi javni nastop učencev domobranske godbene šole. Gojenci bodo najprej nastopili na posameznih instrumentih, drugi del sporeda pa bo tvorila pihalna skupina šole. Deški zbor bo zapel tudi nekaj pesmi.

V nedeljo se je kopalo na Savi do 30.000 ljudi. »Nova Hrvatska« piše, da je bilo zadnje nedeljo na Savi najmanj 25 do 30.000 Zgrebčanov, kar je gotovo rekordno število. Kljub tolikemu navalu pa je cestna zveznica s smučarstvom ureditvijo prometna zmogala ogromni val.

Iz Srbije

Jubilej. Te dni je praznovan 50 letnico rojstva inž. R. Sturm, uslužben pri kmetijskem oddelku sreskega načelstva v Požarevcu. Slavljenec je po rodu iz Slovenske Bistrice. Po končanem srednješolskem študiju v Mariboru je študiral na Dunaju, kjer se je izpopolnil predvsem v sadjarjski strčki. S svojo strokovno usposobljenostjo je pozneje mnogo koristil razvoju ter napredku štajerskega kmetijstva, predvsem vinarstva in sadjarstva. Dolgo vrsto let je bil odličen oskrbnik v Konjicah. Pozneje se je preselil v Maribor, kjer je bil najprej pri kmetijski preizkuševalni postaji, nato pa na sreskemu načelstvu. Poleti 1941 je prišel v Požarevac. Svoje bogate izkušnje je postavil vneto v službo tukajšnjega kmetškega gospodarstva. S svojim vrednim znanjem, s svojo odkritosrčnostjo in drugimi odlikami uma ter srca si je pridobil v Požarevcu mnogo prijateljev in iskrenih spoštovalcev. Ob Abrahamovem mu želimo njegovi rojaki, ki se jim pridružujejo v teh voščilih tudi slavljenčevi sinovi, da bi nadaljnja desetletja preživeli v zadovoljstvu in družinski sreči sredi vseh svojih ljubljenih svojcev.

GLEDALIŠČE

OPERA

Petek, 23. jul.: Zaprt.

Sobota, 24. jul. ob 19.: Mrtve oči. Red Sreda.

Nedelja, 25. jul. ob 19.: Traviata. Gostovanje Zlate Gjurgjenčeve, članice beograjske Opere. Cene od 35 lir navzdol.

Eugen D'Albert: »Mrtve oči«. Opera v enem dejanju s prologom. Libreto: H. H. Ewers in M. Henry, prevod N. Štritof. — Osebe: pastir — Banovec, koze — Dolničar, pastirček — Stritar, arzenij, rimski poslanec v Jeruzalemu — Primožič, Myrtocle, njegova žena — Heybalova, Arzina, njena služabnica — Polajnarjeva, Galba, rimski stotnik — Anžlovar, Marija Magdalena — Golobova, Rut — Karlova, Ester — Ramsakova, Sara — Šturmov. Dirigent: Samo Hubad, režiser: C. Debevec, zborovodja: R. Simoniti, načrti za inscenacijo po zamisli režiserja: ing. arch. S. Rohman, načrti za kostume: J. Vilfanova.

Gostovanje Zlate Gjurgjenčeve, primadone beograjske Opere. V nedeljo bo pela naslovno partijo v Verdijevi »Traviati« (ki bo edina predstava te opere v letošnji sezoni), razen tega bo nastopila kot »Madama Butterfly« v sredo 2

SPORT

Suša na teniških terenih

Teniški sport po Evropi v četrtem letu vojne

Vojna je malokateremu sportu naprtila toliko težav kakor tenisu. Pomanjkanje teniških žogic je usodno zadelo vse aktivne igralce po evropskem svetu, najbolj zaradi tega, ker je prav v tej panogi treba ogromno trenirati in je zato najprej potreba velikih števila malih žogic. Razen tega je za sedanje življenje na teniških terenih velikega pomena tudi to, da je cela vrsta dobrih igralcev v vojaških oblekah, povrh vsega pa je dandanes združeno z velikimi težavami tudi potovanje iz kraja v kraj, tako da moramo biti kar zadovoljni, če tu in tam še zasledimo kako vest o teniških turnirjih.

Zadnji čas smo nekaj slišali o rumunskih teniških igralcih, ki so najprej pomerili svoje sile s Slovaki, potem pa so gostovali v Kodanju, kjer pa že niso bili močni dovolj, da bi bili ostali zmagovalci. Na severu je ta panoga le še ohranila več aktivnih pristavev kakor drugod in tako so pred kratkim prav zares igrali Danci in Švedi, čeprav samo neodločeno. Zanimivo in hvale vredno je dalje, da kljub vsemu niso ostali brez sporeda niti hrvaški teniški igralci, ki so oni dan gostovali v Bratislavi in si razmajali ude na tamkajšnjem mednarodnem turnirju, s katerega pa je odnesel nekouki manj prijetne spomine glavni predstavnik Hrvaške — Drago Mitić, ki je moral kloniti pred slovaškimi mojstrini. Tuč v Italiji je na teniških igriščih dovolj živahno, vendar so bila do zdaj odigrana samo nižjerezevna prvenstva, medtem ko glavni junaki še niso stopili na plan.

V Nemčiji so zaenkrat končali samo tekmovalna za prvenstvo Berlina kot uvod v letošnjo sezono. Vsekakor pa bodo letošnji teniški nastopi v Nemčiji močno pod vplivom dejstva, da so skoraj vsi vodilni teniški igralci v vojaški službi, večinoma na različnih frontah. Nekaterih znanih imen pa sploh ne bomo več srečali na sportnih terenih, ker jih je pobrala vojna. Tako je padel znani večkratni reprezentant Nemčije — gref Baworovski in še nekaj drugih, nobene sledu pa ni niti o drugem struher nemške teniške vrste Hennerju Henkeju, midem ko je več drugih tako poškodovanih, da tudi ne bodo mogli nastopiti v svoji stari formi. Glavni stebri, na katerih bo letos stelo vse udeleževanje na belih prostoriščih, bodo torej prvaki Berlina Göpfert, drugi finalist istega turnirja Koch, dalje Gies, Eppler in Menzel in ga. Gerloch-Kaepfel. Po vsem tem je treba skoraj računati, da bo Nemčija precej omejena mednarodna srečanja v tenisu, kar pa ne velja za gostovanje Turkov, ki bodo letos na jesen v zameno za lanski obisk Nemcev v Ankari prišli na dvoboj v nemško prestolnico. Na poti tjakaj se bodo verjetno ustavili tudi v Bukarešti.

Na Madžarskem so razmeroma še zelo aginji na tem področju in so, kakor znano, tudi že spravili pod atreho svoje državno prvenstvo, na katerem je spet visoko prevladoval znanj Asboth (z zaključno zmago nad Szegetyjem) med moškimi, medtem ko je pri ženskah poskrbela za majhno senzacijo igralca Petőfy, ki je odrla s prvega mesta lanske prvakinjo in bivše najboljšo jugoslovansko igralko Alico Florian. Madžarska ekipa je pred kratkim odšla na daljšo turnejo proti severu in se je na poti v Stockholmu za dva dni ustavila v Berlinu, kjer je odigrala prijateljski meddržavni dvoboj z Nemčijo. Nemci so nastopili bolj ali manj nepripravljeni in so morali priznati gostom popolno premoč, pri čemer jim je edino točko po hudi borbi pridobil njihov igralec Gies z zmago nad

Katono. Podrobni izidi tega dvoboja so bili naslednji:

Florian — Asboth : Gerlach — Kaepfel — Koch 6 : 3, 6 : 4, Gies — Katona 6 : 4, 7 : 9, 6 : 2, 14 : 12, Asboth — Koch 6 : 3, 6 : 4, 6 : 3, Florian — Gerlach — Kaepfel 8 : 6, 6 : 8, 6 : 1, Asboth — Katona : Koch — Gies 6 : 4, 6 : 2, 7 : 5. Končno stanje 4 : 1 za Madžarsko.

In potem res ni mnogo več, kar bi se dalo še zanimivejšega povedati o letošnjem tenisu!

SLUŽBENE OBJAVE

Iz urada CONI-a
NOGOMETNA ZVEZA

Objava št. 24.

- Ljubljana, dne 21. julija.
1. Protest SK Ljubljane proti verifikaciji prvenstvene tekme mladine Hermes. Ljubljana, ki je bila odigrana dne 11. julija ter se je končala z 1:0 za Hermes, se zavrne kot neutemeljena. Tekma se verifikira z izidom 1:0 za Hermes.
 2. Protest SK Mladike proti verifikaciji prvenstvene tekme mladine Mladike. To bačna tovarna, ki je bila odigrana dne 27. VI. ter se je končala z 2:1 za Tob. tovarno.
 3. Kaznuje se po § 36 (olajšilne okolnosti) igralec SK Ljubljane Simić Vladimir s prepovedjo igranja za dva tedna. Kazen mu poteče dne 5. avgusta t. l.
 4. Suspendirajo se do nadaljnjega: SK Ljubljana, Ovev Rudolf, Ovev Ivan (Korotan), Guček Adolf, Pirc Ivan (Korotan), Elmsner Branko in Zupančič Oto (Vič).
 5. Pozivajo se na zaslišanje v zvezno pisarno v ponedeljek, dne 26. t. m. ob 17. predsednik SK Ljubljane, kapetan I. mostva SK Ljubljane, igralci: Ovev, Ovevnik (Zabjak), Guček, Pirc (Korotan), Elmsner, Zupančič (Vič) in zastopnik Tobac. tovarne.
 6. Pozivajo se SK Mladika, SK Vič, SK Zabjak in SK Mars, da predložijo sestave moštev mladinskega turnirja, ki je bil odigran dne 18. t. m.
 7. Opozorjajo se vsi klubi, da za vsako tekmo predložijo sodnikom točne in vestno izpolnjene sestave moštev na predpisanih tiskovinah. Vseka malomarnost in netočno izpolnjevanje bo kaznovano.
 8. Opozorjajo se obiskovalci tekem v nedeljo dne 18. julija, da shranijo vstopnice, ker bodo imeli s istimi vstopnicami prost vstop k prvi prihodnji prireditvi Zveze.

Slepo dekle zagleda obličje sveta

Pred kratkim je izvala veliko pozornost novica, da je 18letno dekle, ki je bilo od rojstva slepo, nenadoma izpregledalo.

Srečna mladenka je povedala radovednim novinarjem mnogo prečimih podrobnosti o tem, dejali bi, skoraj čudežnem dogodku.

Usodnega dne je sedela pri svojem radijskem sprejemniku, čakajoč neke oddaje. Nenadoma se ji je zazdelo, kakor da bi se v njenih možganih ukresala električna iskra. Takoj nato pa se je začelo svetliti okrog nje, vendar pa še ni vedela, da prihaja svetloba skozi oči. Šele ko je zatislila trepalnice in je bila spet tema, je razumela, da doživlja velik dogodek. Prvi predmet, ki ga je zagledala in spoznala, je bila njena roka; svetel madež, ki se je blizil in odlaševal, kakor je pač približevala in odlaševala svojo roko očem.

Razumljivo, da ni lahko pravilno opisati prvih občutkov dekleta, ki se je razvijalo v gluhi temi, ko je nenadoma zagledalo obličje sveta. »Dokler nisem videla,« je dejala srečna mladenka, »sem bila uverjena, da stoji miza v moji jedilnici navpično ob steni, kakor stenska ura, ki je nanjo pritrjena, in ne vodoravno. Kakor je v resnici; tako nekako, kakor če bi tudi miza visela ob steni. Prav tako sem bila v zmoti glede velikosti predmetov in zlasti glede njihove medsebojne razdalje. Ko sem dobila vid, nisem mogla na primer razumeti, kako more biti drevo, ki sem ga videla skozi svoje okno v daljavi tako majhnega, v resnici mnogo večje in debelejšega kakor pa cvetlice, ki sem jih gojila v vazi na oknu...«

Mnogo časa je bilo treba, preden se je mogla v novem položaju znajti in postaviti pravilne odnose do stvarnega sveta. Pojem o razdaljah je bil docela zgrešen. Prve dni po izpregledanju je doživljala, po sobi hodeč, taka mučna razočaranja, da so ji potne kaplje orosile čelo in je bila utrujena, kakor da bi izvršila ogromen napor. Zato je mnogokrat rajši zatislila oči in se predala vodstvu svojih izkušenih rok, tistih rok, ki so jo 18 let varno in zvesto vodile v kraljestvu teme...

»Nerešljiva uganika,« je nadaljevala mladenka, »so bili zame sončni žarki, ki so se usipali skozi odprto okno. Zdelo se mi otipljivo, neakne »bele deske«, in sem jih v začetku z nerazumno, da bi ne zadelo vanje. To je trajalo več časa, dokler se nisem z rokami preprčala, da sem se motila. Naravnost zgrozila pa sem se, ko sem prvič zagledala svojega

psička, čeprav sem ga imela tako rada. To pa zaradi dejstva, ker je ljubka živalca črna in je bilo okrog mene, preden sem izpregledala, vse črno!

Ko sem se prvič pogledala v zrcalu, sem zajokala, ker sem videla, da imam črne lase in oči...«

Ko je legla tistega srečnega večera spat in je ugasila luč, jo je prevzela groza, da ne vidi več. V temi nikakor ni mogla zaspati in je morala pustiti luč goreti. Pomoči se je nekajkrat prebudila, a je hitro spet mirno zaspala, čim se je preprčala, da še zmeraj vidi.

Ko je prvič zagledala moškega, se je iz srca nasmejala. Nepisno smešno se ji je zdelo, da ima tako neumne hlače, ko bi si lahko oblekel toliko pripravnejše krilo... Zelo zanimivo je tudi dejstvo, da jo je, kadar je prvič zagledala morje, ki je bilo slučajno razburkano, popadla mrska bolezen, čeprav ga je uzrila s koprneja in ne z gugajoče se ladje...

Ko se je seznanila z novim svetom in se z njim sprijaznila, je šla v neki zavod slepih, kjer je več dni skušala svojim nekdanjim tovarišicam v nesreči naslikati svet, ki je tako različen od sveta, ki si ga je predstavljala v temi. Toda že po enem tednu se je preprčala, da njeno razlaganje nima nikakega uspeha in je morala opustiti svojo lepo namero.

Smrt po 27 letnem spanju

Iz Stockholma poročajo o usodi 47letne Ane Swanspolove, ki se je pred 27 leti, ko ji je bilo 20 let, zaljubila v nekega mladega kmeta. Nevestni starši pa niso dali dovoljenja za poroko, kar je dekle tako prizadelo, da je zapadla v letargično spanje, ki je trajalo 27 let. Po 27 letih se je ženska zbudila iz spanja ter bila pri polni zavesti. Kmalu nato pa je zopet zadremala in in kakor so zdravniki ugotovili, za vedno izdihnila.

Porod ob letalskem napadu

Pri zadnjem letalskem napadu na Bologno je bila na poseben način prizadeta doktorica kemije Carl Santi iz Cavazze. Gospa ima moža pri vojakih. Med letalskim napadom, ki jo je zatekel v stanovanju njene tete Avguste Pinze, je dobila porodne popadke. Odpeljali so jo v žensko bolnišnico, kjer je čez nekaj časa povila deklico.

Križem sveta

Smrtna nesreča nemškega vojaškega atašea pri španski vladi. V okolici Madrida je postal žrtev avtomobilske nesreče vojaški ataše nemške vlade v Španiji, Trotzen. Preden je odšel na svoje službovanje v Madrid, je Trotzen zavzemal mesto nemškega vojaškega atašea v Rimu.

Šef slovaške propagande v Budimpešti. Slovaški minister za propagando Kaspar, je te dni prisel v Budimpešto, kamor ga je povabila madžarska vlada, da mu predloži propagandni minister Ulein Reviczky.

Na smrt obsojen mesar. Iz Berlina poročajo, da je posebno sodišče v Berlinu obsodilo na smrt nekega mesarja, ki je navzlic prepovedi zaklal 32 goved. Meso je mož prodajati na črni borzi.

70 cm dolgi brki. V Budimpešti so priredili originalno tekmo brkačev. Iz tekme je izšel kot zmagovalec neki 80letni kmet, čigar brki so dosegli 71 cm dolžine.

Ministrstvo za tisk in propagando v Turčiji. Iz Ankare poroča »Europa Presse«, da je turška narodna skupščina sprejela osnutek zakona o ustanovitvi generalnega ravateljstva za tisk. Novo ravateljstvo bo skrbelo za propagando v inozemstvu in za tiskovne atašee pri diplomatskih zastopstvih Turčije. Ko bo organizacija generalnega ravateljstva za tisk popolnoma končana, bo dobilo značaj ministrstva za tisk in propagando.

Radio Ljubljana

PETEK, 23. JULIJA 1943-XXI

7.30: Pesmi in napetvi. 8.00: Napoved časa; poročila v italijanski. 12.20: Plošče. 12.30: Poročila v slovenski. 12.45: Pisana glasba. 13.00: Napoved časa; poročila v italijanski. 13.10: Poročilo Vrhovnega poveljstva Oboroženih sil v slovenski. 13.25: Radijske pesmi, vodi dirigent Angelini. 14.00: Poročila v italijanski. 14.10: Koncert radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Sijaneec. Pisana glasba. 15.00: Poročila v slovenski. 17.00: Napoved časa; poročila v italijanski. 17.15: Koncert kmečkega tria. 17.35: Koncert sopranistke Margherite Voltolina. 19.00: »Govorimo italijan sko«, poučuje prof. dr. Stanko Leben. 19.30: Poročila v slovenski. 19.45: Politični komentar v slovenski. 20.00: Napoved časa; poročila v italijanski. 20.30: Radio za družino. 21.15: Klasični orkester, vodi dirigent Manno. 21.50: Pesmi za vse okuse, vodi dirigent Segurini. 22.15: Lahka glasba, vodi dirigent Gallinini. 22.15: Lahka glasba, vodi dirigent Manno. 22.45: Poročila v italijanski.

Poceni v Španiji — drago v Rumuniji

Kako je v Evropi s cenami življenjskih potrebščin

Nemška revija »Wirtschaft und Statistik« priobčuje zanimiv članek o cenah življenjskih potrebščin v posrednih evropskih državah v prvem četrtletju tega leta. Cene so ostale v glavnem neizpremenjene, poskočile so le neznatno, to čer samo za 3%, razen Rumuniji, in Grčije, ki jo je treba obravnavati kot poseben primer. Na Portugalskem in Finskem so se dvignile cene za 2 do 3%, na Madžarskem in v Nemčiji za 1 do 2%, v Švici, Norveški in Švedski pa manj kakor za 1%. Neizpremenjene so ostale cene življenjskih potrebščin od začetka letošnjega leta na Danskem, dočim so v Španiji celo padle za 1% v primeri z decembrom lanskega leta. V Rumuniji so poskočile cene življenjskih potrebščin od decembra lani do marca letos za 11,7%. Tudi v Bolgariji, Turčiji, na Hrvaškem in Slovaškem so cene življenjskih potrebščin precej poskočile. V Angliji na na Islandu so nekoliko padle, na Irskem so pa ostale neizpremenjene.

K porastu cen življenjskih potrebščin je zopet pripomoglo v prvi vrsti zvišanje cen v prehrani. Pri tem so bili merodajni vplivi letnih časov. V Nemčiji so narasle cene življenjskih potrebščin od decembra lanskega leta do marca letošnjega leta za 2,5%. To je posledica običajne podražitve

krompirja in sčivja v tem letnem času. Isto bo veljalo v splošnem tudi za druge države. V Rumuniji, ki izkazuje 7,5% največji porast cen, se je podražil v prvi vrsti kruh, moka in meso. Med 2 do 3% se g blje tudi zvišanje cen življenjskih potrebščin poleg Nemčije v Turčiji, na Portugalskem in Finskem, izpod 2% v Švici in Angliji, Madžarske, Švedski in Norveški, dčim so cene na Danskem in v Španiji od začetka leta padle za 0,6 do 1,3%. Ta velja, kot rečeno, za živila. Glede drugih življenjskih potrebščin so pa ostale razen Rumunije in Grčije cene od začetka leta v glavnem neizpremenjene.

K izrednemu porastu cen v Rumuniji je treba še posebej ugotoviti, da se je podražila obleka od decembra lanskega do marca letošnjega leta za 24,2%, druge življenjske potrebščine pa za 28,9%. Izmed živil sta se najbolj podražila kruh in meso. Na Madžarskem so najbolj poskočile cene obleke, kurjave in razsvetljave. Madžarska je s 1. julijem uradno zvišala cene za večino življenjskih potrebščin. V drugih državah jugovzhodne Evrope so ostale cene življenjskih potrebščin v glavnem neizpremenjene. V skandinavskih državah je ostalo v zadnjih treh mesecih pri stabilizacijski tendenci.

Letina v Banatu

Čeprav se je rast žita in drugih poljskih pridelkov v Banatu zaradi stalno hladnega vremena dokaj zavlekla, so izglezi na letošnjo letino v Banatu ugodni, ker je bilo dovolj skoraj bi lahko rekli še preveč moče. Letošnja letina v Banatu je srednje dobra. Če ne bo nobenih elementarnih katastrof bo pridelek večji od lanskega. Zlasti ugodno je vplivalo na letino hladno in vetrovno vreme v juniju. Posledica je bila, da bo zrno zdravo in slama dobra. Zrno obeta visoko hektolitrsko težo. Jčemen so že poželi. Zdjaj pa žanjejo po vsem Banatu pšenico. Ker imajo zadnje dni lepo vreme, in ker je pri tislila tudi vročina, bodo lahko želi oves takoj za pšenico.

Koruzo so morali zaradi hude suše v aprilu in maju posejati v suho zemljo. Pozone se je pa razvijala dobro in zdaj je že dober meter visoka. Tudi koruza kaže dobro, ker je vreme zadnje časa za njo ugodno. Veliko važnost pripisujejo letos v Banatu fižolu in bobu. Vinogradi kažejo v jugovzhodnem Banatu, kjer pridelujejo največ vina, izredno dobro. Če bo vreme tudi v poznem poletju ugodno, bo vinska letina letos še boljša od lanske. Med vsemi industrijskimi rastlinami kaže najbolje lan. Največ lanu pridelujejo v severnih krajih. Lan je že prekoraci normalno višino, čeprav še ne cvete. Pulili ga bodo lahko že v začetku avgusta, če bo ostalo vreme lepo.

Blagovni promet med Nemčijo in Rumunijo

Na zasedanju rumunsko-nemške trgovske zbornice v Bukarešti je zastopnik inozemske organizacije NSDAP Kutsche predaval o nemški zunanji trgovini med vojno. Med drugim je povedal, da je bil nemški izvoz v Rumunijo lani po vrednosti za 380%, po količini pa za 400% večji, kakor leta 1938. V primeri s predlanskim letom je bil lani izvoz za 175% večji od predlanskega. Ni torej res, da bi Nemčija zaosta-

jala s svojimi dobavami Rumuniji, kakor mislijo tisti, ki niso poučeni o pravem položaju. Prav tako napačna je trditev, da je Nemčija kriva težkoj v prehrani prebivalstva jugovzhodne Evrope. V resnici so bile pa krive slabe letine v zadnjih letih in pa splošno višji standard kmečkega prebivalstva. Rumunija je porabila predlanskim 18.000 ton mesa, lani pa 29.000, torej za 61% več. Nemčija je sicer v blagovnem prometu z Rumunijo aktivna, v klingeru pa pasivna. Nemški klirinski računi so namreč obremenjeni s prevoznimi stroški, za varovanjem itd. Nemčija je dovolila Rumuniji dolgoročne in cenene kredite za nakup vojnih potrebščin in za razne investicije. Ti krediti daleč presegaajo skupno vsoto nemških klirinskih dolgov. Toda v nemškem klirinskem računu se pojavijo vsako leto samo z razmeroma nizkim amortizacijskim dobropisom.

Končno je treba upoštevati, da so cene rumunskega izvoznega blaga poskočile mnogo bolj kakor nemškega. Povprečne cene iz Nemčije izvoznega blaga po tonah so poskočile od l. 1938. do lani za 37%, rumunske pa za 91%. To je imelo neugodne posledice za stanje nemškega kliringa. Rumunski kmet je moral dati pred vojno za nemški plug 650 kg pšenice, zdaj pa samo 230 kg. Klirinski dolgovi Nemčiji niso noben dokaz, da bi bil nemški izvoz manjši od uvoza.

Sreča v nesreči

Blizu italijanskega mesta Orta se je pripetila on dan težka avtomobilska nesreča, ki pa k sreči ni zahtevala človeških žrtev. Dva trgovska potnika sta se peljala po gorski cesti, kjer je mnogo ozkih ovinkov, ob cesti so pa globoki prepadi. Globoko doli v dolini je šumel gorski potok. Kar je avto zdrsnil s ceste in že je bil na tleh, da bi se skotalil v dolino, pa ga je zadržalo drevo. Tako je obvisel nad prepadom in potnika v njem sta bila seveda v zelo nevarnem položaju. Morala sta mirno sedeti v avtu, kajti če bi se bila zgamil, bi se bila utegnila zgoditi strašna nesreča. Jela sta klicati na pomoč. Končno so prihiteli ljudje in spravili avto nazaj na cesto.

ZAHVALA

Za vse izraze sožalja ob smrti nepozabnega soproga, brata, strica, svaka, gospoda

PUTEANI BENA

MAJORJA V POKOJU

se iskreno zahvaljujem. Prav posebna zahvala g. prim. dr. Merčunu za požrtvovalno dolgoletno zdravljenje, g. prof. dr. Lavriču, g. prim. dr. Guzelju in vsem ostalim gg. zdravnikom kirurškega oddelka, častitim sestram, č. gg. duhovnikom, vsem stanovskim tovarišem, vsem darovalcem vencev in cvetja in vsem, ki so nepozabnega pokojnika spremlili na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, dne 22. julija 1943.

Globoko užalostena žena HEDA
in ostalo sorodstvo

✠

Dotrpela je naša nepozabna sestra
in teta

Duler Marija
roj. STELE

Na zadnji poti jo spremimo v petek, dne 23. julija 1943 ob 4. uri popoldne iz kapele sv. Petra na Žalah na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 22. julija 1943.

Zalujoče rodbine: EILETZ, JEREB, KONČAR, STELE, ZORKO

EMILIO SALGARI
KRALJICA
KARIBOV
PUSTOLOVSKI ROMAN

Večina njihovih častnikov je bila padla. Tudi poveljnika je po junaškem odporu podrl kapitanov meč.

Zdaj je bilo le še treba sneti špansko zastavo. Ventimiljski jo je z mečem odsekaj z vrvi. Veter jo je zanesel v morje. Njen padec je pozdravil grmeč »urá«, ki ga je bilo slišati tja do krme, kamor so se bili Španci umaknili.

Morgan je stopil h kapitanu:

»Spet se lahko pohvalimo z novo flibustirsko znamenje!« je rekel.

Ventimiljski je mračno spustil oko po truplih na gornji palubi.

»Toda za drago ceno!« je vzdihnil. »Ubijati ljudi, ki niso storili človeku nič zalega, je strašno!«

»Kaj ne maščujemo pokoljev, ki so jih Cortez, Pizarro in drugi zagrešili nad Indijanci?«

»Ko bi le ne bili izgubili toliko ljudi!«

»Drugi bodo stopili na njih mesta, kapitan! Saj

veste, kako se vsi gusarji ponujajo, da bi prišli na 'Folgore' pod vaše poveljstvo!... Čakam vaše besede!«

»Pustite premaganim življenje brez odkupnine! Pred vsem pa glejte, da ne bo novega krvotila!«

Flibustirji so zasedli izhode spodnjih prostorov ladje.

Tisti, ki so se bili prej zatekli vanje, so bili med tem zabarikadirali vhod. Po prenatrženem umiku jih je bilo komaj še 80 mož.

Ko je prišel nadporočnik dol, je četvorica vojakov, ki so stražili pri barikadi, namerila puške.

»Orožje stran!« je zavpil in prekrizal roke. »Nisem prišel kot sovražnik, ampak kot pogajalec!«

Neki častnik je stopil naprej:

»Povejte Črnemu gusarju, da se za nič ne vdamo!«

»Hrabro ste se borili! Vaša čast je rešena!«

»Toda pripravljeni smo, da nadaljujemo boj!«

»Saj ste že ujeti! Življenje vam pustimo brez odkupnine!«

»Orožje imamo in se bomo bili do konca!«

»Če je tako, vas čaka smrt!«

Zgoraj na palubi je kapitan čakal Morganovega poročila.

»Nočejo se vdati?« je vprašal. »Ko bi ne vedel, da me bodo izdali, bi jih vse izpustil, naj grejo svojo pot. Občudujem njihovo stanovitnost!«

»Ni mogoče, vitez! Takoj bi zavzdignili v Veracruzo poplah!«

»Torej po njih! Zaboje z granatami na palubo!«

13. POGLAVJE

Fregata se preda

Flibustirji so se ta čas zbrali okrog največje line na palubi in jeli razsajati kakor pekleniški, medtem ko sta bila dva majhna oddelka že v spodnjem prostoru, kjer sta srdito streljala po barikadi.

Španci so takoj odgovorili z dvema topičema, ki so ju bili spravili v medpalubje. Streljanje na tako kratko razdaljo je bilo za spodnji del ladje usodno. V nekaj minutah so bile vmesne stene in pohištvo razbite. Flibustirji so bili polegali na tla in so na slepo streljali v zadimljene hodnike.

Ko je jel dim smodnika siliti skozi reže v palubi, je dal kapitan mornarjem znamenje za naskok.

Te je bilo komaj še moči brzdati. Neučakano so koprnili, da bi se udeležili boja, ki je divjal pod njimi.

»Odprite lino in ne skoparite s svinčenkami!«

Ne meneč se za goste oblake dima, ki so buhali skozi odprtino, so mornarji lučali svoje granate v podpalubje. Ta nepričakovani napad je povzročil brezumen strah. Celo najpogumnejši Španci so zapustili svoja mesta in nehali poslušati ukaze starejšin. Granata za granato je treskala meonje.

»Vdajte se, ali pa je po vas!« je klical glas Črne-gusarja med obćim truščem.

»Stojte!« se je nazadnje začulo s sovražne strani.

»Vdamo se in odložimo orožje!«

Takoj nato se je vzpel na palubo častnik, edini, ki je bil še živ. Ves bled je bil. Svinčenka mu je bila razmesarila komolec. Razcepana uniforma je visela od njega.

Molče je podal Ventimiljskemu meč.

Kapitan ga ni sprejel, temveč je velikodušno rekel:

»Obdržite ga, ker ste se hlabro borili!«

»Hvala, vitez!... Tega sem pričakoval od Črne-gusarja!... In kakšni so vaši nameni z nami?«

»Do konca odprave morate ostati ujetniki na moji ladji! Potem vas izkrcam brez odkupnine kje na obali!«

»Torej mislite udariti na Mehiko?« je z bolestnim obrazom vprašal častnik.

Gusar ni odgovoril, marveč ga je potegnil v stran:

»Ali poznate vojvodo Van Gouda?«

»Da, kapitan!«

»Je zdaj v Veracruzu?«

Španec ga je prestrašeno pogledal. Videti je bilo, da mu odgovor ne gre z jezika.

»Nu? Življenje sem vam podaril!«

Ko se je nekaj časa ob